THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121: 485-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, OCTOBER 23, 1971

LATVIJA
AMERIKĀ

77. N-RS. SESTDIENA, 1971. G. 23. OKTOBRIS XL. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevēja — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītāja: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5 14. Redaktors Eiropā: V. SKULTAŅŠ, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Šmugaļs, 33 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Puse, jaukto laulību

LELDAAs Kanadas apgabala konference Montrealā

LELDAAs Kanadas apgabala draudžu mācītāju un delegātu konference, kas risinājās Montrealas Trīsvienības draudzes pa-spārnē 10. oktobrī, bija pulcinājusi 10 dalībniekus, parstāvot Toronto Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Austrumu draudzes, Hamiltonas Kristus, Otavas Miera, Winipegas Svētā Krusta, Sadberijas un Montrealas Trīsvienības draudzes. Sanāksme notika parstavetas Port Arturas, Edmontonas, Kalgarijas, Sv. Katrīnu, Londonas, Niagaras un Montrealas Pavila draudzes.

Konferenci ievadīja dievkalpojums, kura ietvaros arī tajā pasā laikā Montrealā sabraukusie LNJAK un kokļu dienu dalībnieki. Spredikoja archibiskaps Arnolds Lusis.

Konferences darba gaitā archibiskaps A. Lūsis ziņoja par Latvijas trimdas baznīcas darbību un tās stāvokli starptautiskā laukā. Plašakas pārrunas izraisīja archibiskapa ziņojuma daļa, kurā viņš pieskārā Latviešu sinodes dibināšanas jautājumam. Apgabala garīgais vadītājs V. Šēters ziņoja par apgabala dzīvi 1970. gadā. Apgabalā darbojas 18 draudzes, kuras apkalpo latviešu mācītāji. Draudzes registrētu 5654 iesvētītie locekļi un 1423 bērni. Kristīti 57, iesvetīti 151 un laulāti 36 pāri (to vidū 19 jauktas laulības); miruši 93, pie dievgalda bijuši 2264. Darbojas 5 svētdienas un 7 sestdienas skolas, kuŗās māca ticības mācību. Skolas apmeklē 423 skolas vecuma bērni. Darbojas 12 dāmu komitejas ar 198 darbiniecēm. Palīdzībai savākti 8013 dolari. Draudžu īpašumu kopvērtība 444.003 dol.

Trīs draudžu lauku īpašumos, Saulainē, Sidrabenē un Tērvetē, notikušas bērnu vasaras nometnes. 1970. gadā draudzēs ieņemts budžeta vajadzībām 166.050 dolaru ($23.652 vairāk nekā 1969. gadā.). LELDAAi ziedots 8002 dol., sinodēm 5999 dol.

Māc. Ā. Čops referēja par tematu „Baznīcas nākotne", galvenokārt pakavējoties pie baznīcas vispārējās situācijas analizes. Referāts izraisīja dzīvas pārrunas. Pārvēlot apgabala valdi tajā ievēlēja līdzšinējo vadītāju prāv. V. Šēferi, māc. Ā. Čopu (jaunatnes lietās) un māc. A. Pavasaru (dāmu komitejas darbs), kā arī locekļus: A. Milleru (Otava) un J. Tēraudu (Montrealas Trīsvienības draudze).

Konference beidzās ar draudzes vakaru un archibiskapa A. Lūsa referātu. Referents korrigēja vairākas tradicionālas nepareizības, kas ieviesušās vēstures grāmatās, runājot par baznīcas lomu latviešu tautas dzīvē. Draudzes vakarā piedalījās kupls skaits interesentu, kas pārrunās pakavējās pie draudzes dāmu komitejas klātā tējas galda.

J. Sk.

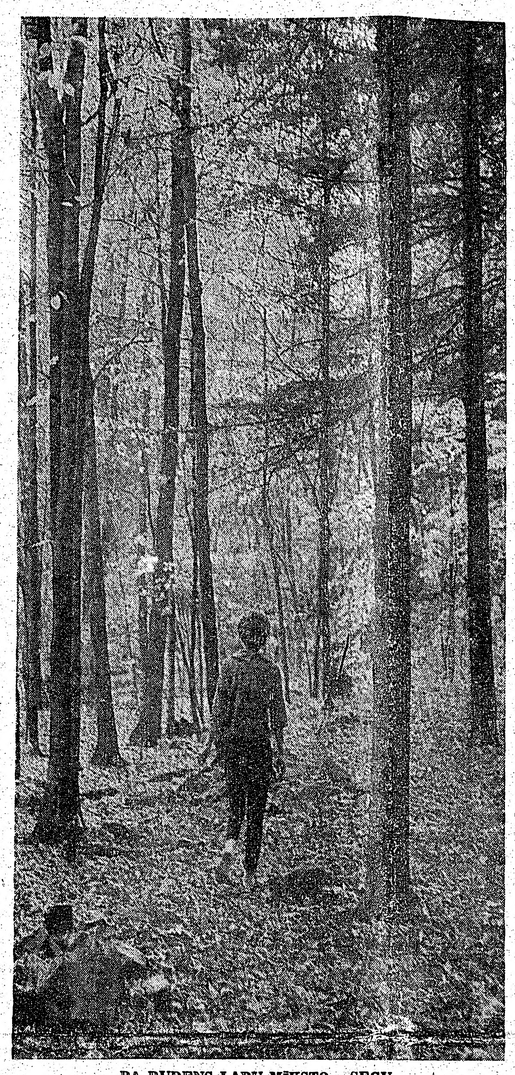

PA RUDENS LAPU MĪKSTO SEGU

Foto: J. Liģers

Iespējama jaunu diplomātisko pārstāvju apstiprināšana

BALTIEŠU PRESES PĀRSTĀVJU INFORMĀCIJAS SANĀKSME ŅUJORKĀ

Baltiešu preses pārstāvju pārrunas 14. oktobrī igauņu namā Ņujorkā bija pārstāvēti trīs latviešu laikraksti un pa vienam no lietuviešu un igauņu. Pārrunas ilga vairāk kā trīs stundas.

Lietuviešu centrālās organizācijas VLIKAS priekšsēdis Valiunas šovasar apceļojis citus kontinentus. Kopš 2. septembŗa viņš uzturējies Afrikā un 9. oktobrī bijis Istambulā, Turcijā. Tur saticies ar lietuviešu bēgļiem, kas pirms gada no Pad. savienības ieradās Turcijā ar nozagtu lidmašīnu. Lietuviešu centrālās organizācijas priekšsēdis Ņujorkā ieradās tikai 18. oktobrī.

Lietuviešu delegācija apmeklējusi 6. oktobrī ASV valdības pārstāvjus. No lietuviešiem sarunās piedalījušies K. Bobelis un K. Šidlauskas, no ASV valdības ārlietu ministrijas Dēviss un vēl kāds cits Baltā nama pārstāvis. Pārrunātas Baltijas valstu diplomātiskās lietas, iespējamā jaunu diplomātisko pārstāvju apstiprināšana, Kudirkas lieta u.c.

Pēc lietuviešu preses informācijas, no okupētās Lietuvas uz Kubu darbos nosūtīti lietuviešu speciālisti, galvenā kārtā meliorācijas darbos. Ir zināms, ka pašlaik Kubā atrodas 5—6 lietuvieši. Bez tam ap 600 lietuviešu studentu nosūtīti darbos uz Pad. savienību, bet ap 300 uz citām austrumu bloka zemēm. Lietuvā tagad esot ap 30.000 automašīnu. No 1963.—68. gadam lietuvieši iegādājušies ap 13.000 spēkratu, bet ap 8000 iegūti spekulācijas ceļā vai arī no radiem un draugiem ASV, kas nosūtījuši uz okupēto Lietuvu par mašīnām samaksu.

Kā lietuvieši uzņem „brālīgo republiku" priekšnesumus, to liecina kāds gadījums ar Vologdas teātŗa viesizrādēm. Jonavas pilsētā, kur dzīvo ap 17.000 iedzīvotāju, uz teātŗa izrādi pārdotas tikai 8 biletes. Izrāde nav notikusi un aktieŗi ātri aizbraukuši. Viļņas lidlaukā dienā apgrozoties ap 4000 cilvēku, kas lidojot uz apmēram 18 pilsētām.

Daži ASV lietuviešu mākslinieki devušies apmeklējumos uz okupēto Lietuvu un tur sarīkojuši koncertus un izstādes. Trīs Čikagas lietuviešu gleznotāji sarīkojuši izstādes Viļņā, bet šiem mākslinieki nav atļauts savus darbus tur pārdot. Viens no viņiem visus savus darbus atstājis Lietuvas mūzejiem. Dziedātāji no Lietuvas savukārt braukuši koncertos uz Franciju, Italiju un Šveici, kur bez lietuviešu dziesmām dziedājuši arī šo zemju dziesmas. Lietuviete Liliana Sukis dzied Metropolitena operā Ņujorkā.

Jaunais lietuviešu žurnālistu biedrības priekšnieks ir J. Vaisnis Čikagā, kas ievēlēts amatā šajā vasarā. Igauņu preses biedrības priekšnieks ir H. Raudseps Ņujorkā.

Lietuvieši Bostonā kopš 1951. gada izdevuši enciklopēdiju 36 sējumos, bet pašā Lietuvā tā izdota tikai trijos sējumos. Tagad gan saņemta jauna atļauja iespiest enciklopēdiju 8 sējumos, bet tas paredzēts 8 gadu laikā. Lietuviešu centrālās organizācijas izdevušas grāmatas par genocidu Lietuvā 1940.—41. gadā, kā arī ap 400 lappušu biezo dokumentu grāmatu par Ribentropa-Molotova līgumiem kopā ar paskaidrojumiem.

Kad Pad. savienība 1940. gadā okupēja Igauniju, valdības uzdevumā no Igaunijas aizveda banku grāmatas un noguldījumus bankā neizmaksāja. Tagad saņemtas ziņas, ka grāmatas atvestas atpakaļ uz Igauniju un ir iespējams pieprasīt noguldījumu izmaksu, gan pēc pazemināta kursa. Pēc igauņu preses ziņām, daži šādus maksājumus jau saņēmuši.

Latvijas sūtniecības vadītāja Vašingtonā Dr. A. Dinbergs piesūtījis Lietuvas sūtniecības vadītājam Kajeckim līdzjūtības rakstu sakarā ar Lietuvas ģenerālkonsula Čikagā Dr. P. Daužvarda nāves gadījumu.

Austrālijas konsuls Toronto ir Igaunijā dzimušais Ants Evarts. Igauņu mūziķu apvienība 10. oktobrī pieskirusi trīs balvas. Tās saņēmuši 20 gadu vecais diriģents Antons Kasametsa Detroitā, 61 gadu vecais komponists un mūziķis Leo Vikhauss Bostonā un 50 gadu vecais baptistu mācītājs Toronto Kaljo Raids, komponists un čellists. Balvas lielums nav zināms, bet apbalvotajiem pasniegtas aploksnes.

Lietuvas mazpilsētā Prienā, netālu no Kauņas, 27. septembrī ap 2000 lietuviešu katoļi protestējuši pret reliģijas apspiešanu un iesnieguši rakstus Maskavā. Ārzemju korespondenti 26. septembrī redzējuši 19. septembrī rakstītos protestus.

—be

G. Meierovics dodas uz Eiropu

VIŅŠ PIEDALĪSIES LAK EIROPAS CENTRA DELEGĀTU SAPULCE

Latvijas ataunošanas komitejas Eiropas centra delegātu sapulce šogad notiek Zviedrijā, Stokholmā, 30. un 31. oktobrī. Gadskārtējai Eiropas latviešu trimdnieku parstāvju kopsapulcei paredzēta sekojoša darba kārtība:

1. Sapulces atklāšana un vadības un komisiju vēlēšana, 2) prezidija ziņojumi; 3) ziņojumi par BPLA darbību; 4) EC informācijas darba tālāka izveidošana; 5) politiskā stāvokļa vērtējums un nacionāli politiskā darba aktuālie uzdevumi; 6) Eiropas latviešu kopīgie pasākumi (dziesmu svētki, laikraksti u.t.t.); 7) EC līdzekļu jautājums un budžets 1972. gadam un 8) prezidija u.c. amatpersonu ievēlēšana.

Paredzams, ka delegātu sapulcē piedalīsies arī Amerikas latviešu apvienības viceprieksšēdis G. Meierovics, kas šinīs dienās izbrauc uz Eiropu.

Pēc pag. gada delegātu sapulces Londonā neapmierinātas palika 3 politiskās partijas, kas līdz šim aktīvi piedalījās EC darbā, jo prezidija vairākumā ievēlētie no Zemnieku savienības pārstāvi Zelmeņi, ne Liberāļu apvienības Legzdiņu, ne Latoļu un dem. zemnieku bloka kandidātu Spoģi. Nepamierinātība par EC mazo interesi informācijas darbam izpaudās arī no Latviešu nacionālā fonda puses, kādēļ fonda pārstāvis O. Freivalds atteicās no EC informācijas daļas vadības.

Vēl arvien neaizņemtas Eiropas centrā ir Eiropas latviešu jaunatnes apvienībai un Sociāldemokrātu partijai tām ilgus gadus savus pārstāvjus nesūta, lai gan formāli nav izstājusies.

—ds.

Slodze visiem jānes vienādi

DV RIETUMVĀCIJAS VALDES SĒDE

DV Rietumvācijas 8. oktobŗa valdes sēdē Minsterē, valdes locekļi ar klusuma brīdi godināja traģiskā nāvē mirušo Vācijas DV saimes locekli un laikraksta „Stimme der Freiheit" šefredaktoru Fridrichu Friču.

Pārrunājot notikušo Rietumvācijas DV salidojumu, to atzina par labi izdevušos. Vienīgi varēja būt lielāks dalībnieku skaits no vietējiem. Lai taupītu organizācijas līdzekļus, kuŗi ir vajadzīgi arī citām nozarēm, salidojumi turpmāk rīkojami vietās, kuŗās var rēķināties ar lielāku vietējo dalībnieku skaitu.

Skatot cauri ienākušos lūgumus, valde piešķīra vienā gadījumā DM 100 pabalstu un DM 500 aizdevumu. Nolēma Ziemsvētku vākšanas akciju uzsākt 1. novembrī un turpināt līdz 31. decembrim. Līdzekļi vācami ar ziedojumu listēm, izplatāmas arī Ziemsvētku kartītes. Tās gatavo DV Kanadas valde. Organizācijas līdzekļu iegūšanai nolēma nākamā gadā izkārtot mantu loteriju, lozes izplatot tikai Rietumvācijā.

Kultūras nozare organizē dzejnieces un sabiedriskās darbinieces Dr. Margaritas Ausalas (Anglijā) referātu turneju DV nodaļās un kopās. Referentes rīcībā ir plašs referātu tematu skaits. Nodaļām būs izdevība referātu izvēlēties pēc klausītāju interesēm. Referātu turneja notiks novembrī.

Sakarā ar dārdzības pieaugumu visās dzīves nozarēs un pasta tarifa paaugstinājumu šinī gadā (kas, pēc vācu preses ziņām, nebūs pēdējais), valde jau agrāk bija apsvērusi iespēju paaugstināt ar nākamā gada 1. janvāri biedru naudu uz 1 DM vanadzēm un sociālā pabalsta saņēmējiem un DM 1,50 pārējiem biedriem. Ar šo paaugstinājumu būtu sasniegts stāvoklis, kas atbilstu 50% no vācu organizāciju biedru naudām, kuŗas ir visiem biedriem (ari sievietēm) DM 3 no personas. Tāds ir valdes projekts, kuŗam gala vārdu teiks delegātu kopsapulce.

Plašas pārrunas izraisīja priekšlikuma izstrādāšana, par maksājumu sadali DV CV budžetam, sākot ar 1973. gadu. Valde atrod, ka zemju valžu iemaksas budžeta ietvaros, kuŗas būtu nododamas DV CV, jāpārkārto un slodze visām zemēm ir jānes vienādi. Nevar nekādā gadījumā maksājumus pārrēķināt, izejot no valūtas kursa, bet ir jāņem pamatā visi apstākļi, lai slodze visām zemēm būtu daudzmaz vienāda un taisnīgi sadalīta. Pretējā gadījumā, līdzekļu trūkuma dēļ, ciestu darbība uz vietām.

Par darbu organizācijas labā valde piešķīra zemes valdes atzinības rakstu Minsteres nodaļas vanadzei Lizetei Liepai un Libekas - Gaujas nodaļas valdes loceklim Oskaram Rozenbergam.

A. M.

Mūsu laikraksta lasītājiem

Dzīves dārdzība Ziemeļamerikā, tāpat visā pasaulē, visus gadus nemitīgi kāpusi. Kanadas un ASV dolara pirktspēja, kāda tam bija pirms 20 gadiem, tagad samazinājusies gandrīz uz pusi. Palielinājušās algas, kāpušas materiālu cenas, paaugstināts tarifs pasta sūtījumiem. „Latvija Amerikā" abonēšanas maksa 20 gadu laikā turpretim paaugstināta tikai par 5 dolariem gadā. Mūsu laikraksts nav spējis sekot vispārējam dzīves dārdzības straujajam pieaugumam, bet tajā pašā laikā nav vēlējies abonēšanas maksu paaugstināt, nesaskatot, ka ar to būtu rasts ietekmīgs atrisinājums.

Apzinoties, ka grūtības var vēl pieaugt un ka „Latvija Amerikā" nav ne vien Daugavas Vanagu, bet visas latviešu sabiedrības laikraksts, laikraksta izdevēji, Daugavas Vanagi, nule griezās pie LNAK vadības un Toronto latviešu organizācijām rast kopīgu atrisinājumu, bet atbalstu nesaņemot, bija spiesti, sākot ar nākošā gada 1. janvāri laikraksta izdoto numuru skaitu samazināt no 90 uz 52 numuriem gadā, ievērojot, ka pēdējos gados vasaras mēnešos mūsu laikraksts jau iznāca tikai vienreiz nedēļā.

Mēs ceram, ka mūsu laikraksta lasītāji un atbalstītāji, trimdas latviešu saime, kas bijusi ar mums mūsu baltajās un nebaltajās dienās, sapratīs aprādītās grūtības un paliks uzticīgi „Latvijas Amerikā" lasītāji tāpat kā līdz šim.

Līdz ar jauno pārkārtojumu apsveram iespēju samazināt arī mūsu laikraksta abonēšanas maksu, ko varēsim paziņot līdzko noskaidrosim jaunas iespiešanas technikas veidu. Tiem mūsu abonentiem, kas būs samaksājuši abonementu pēc līdzšinējās maksas, ieskaitīsim to jaunajā abonēšanas maksā.

Daugavas Vanagu Kanadas valde

MAIJA SILMALE ATRODAS TRŪKUMĀ

VIŅA ATBRĪVOTA, BET IR BEZ DARBA — ZIŅO ZVIEDRU LAIKRAKSTS

Tādi cilvēki kā Maija Silmale būtu uzlūkojami par ārkārtīgi vērtīgiem un nozīmīgiem padomju kultūras dzīves plaukumam un zemes labai starptautiskai slavai, teikts rakstā „Maija Silmale frigiven" (M. S. atbrīvota), ko 9. oktobrī publicējis lielākais rīta laikraksts Zviedrijā „Dagens Nieheter". Tāpēc jānozēlojot, ka pazīstamā latviešu kultūras darbiniece, par kuŗas apcietināšanu bija rakstīts tā pasa laikraksta 7. aprīļa numurā, tagad gan atbrīvota, bet ir bez darba un viņai liegts apciemot Franciju, uz kurieni viņa ielūgta, atzīmējot viņas sniegumus franču literātūras popularizēšanā Latvijā.

Par Maijas Silmales apcietināšanu prese rietumos uzzināja no Baltijas krievu avotiem. Pēc apcietināšanas viņa ievietota cietuma slimnīcā, jo slimo ar vēzi. Ir tomēr samērā ticamas ziņas, ka viņa īstenībā ievietota vai nu slimnīcas psichiatriskajā palātā vai Rīgas garā vājo iestādē. Par ko Silmale apsūdzēta, nepārprotamu ziņu joprojām trūkst, taču ir vairākas norādes, ka Silmalei pierakstīta kaut kādas „nelegālas ārzemju literātūras" glabāšana vai pat izplatīšana.

Jau priekš laba laika ASV bija saņemtas ziņas, ka Silmale atlaista brīvībā kaut kad jūnija mēnesī. Tagad to apstiprina arī zviedru laikraksta līdzstrādnieks Kings, kas raksta ievadā saka:

Gadījumi, kad cilvēkus notiesā un ievieto cietumā viņu uzskatu dēļ, reizēm izpelnās preses uzmanību. Par tiem iepriecinošiem gadījumiem, kad šādi „güstekņi uzskatu dēļ" tiek atbrīvoti, prese raksta daudz mazāk. Šāds līdzsvara trūkums preses ziņās nav sevišķi laba parādība. Uz to jānorāda ne jau tāpēc, ka režīmiem, kas apcietina cilvēkus režīmam nepatīkamu uzskatu dēļ, būtu pacildināmi par to, ka tie centušies izpirkt paši savus nozieguma nodarījumus iepretim apcietinātiem. Bet mazāk vienpusīga publicitāte, iespējams, ļautu šādu zemju valdībām noprast, ka tās pasaulē daudz iegūtu savas iekārtas slavai, atlaižot šādus cietumniekus brīvībā.

Raksta autors tālāk īsumā atkārto, kas zināms par Maiju Silmali un viņas apcietināšanu, pasvītrājot, ka viņa jau reizi agrāk bijusi izsūtījumā par tāda fran-

(Pārnesums no 4. lpp.)

ABSOLŪTS VAIRĀKUMS

Austrijas sociāldemokrati kanclera Bruno Kreiska vadībā iegu-vuši absolūtu vairākumu vispārējās vēlēšanās. Atklāts vēl ir jautājums, vai Kreiskis valdīs viens jeb koalicijē ar citām partijām. No 183 sēdekļiem parlamentā sociālisti ieguvuši 93 vietas vai 50,22 prec.

Kā labāk saskaņot un veikt latviešu kreditsabiedrību darbu brīvajā pasaulē, to latviešu kreditsabiedrību apvienības paplašinātā valdes sēdē 16. oktobrī Toronto apsprieda valdes locekļi. Uzņēmumā no kreisās: revīzijas komisijas loceklis Edgars Remkins (Hamiltona), valdes priekšsēža vietnieks Kārlis Norvelis (Klīvlenda), valdes priek šsēdis Adolfs Švenne (Toronto), valdes sekretārs Nikolajs Kļaviņš (Milvoki), Bankas kalendāra redaktrise Edīte Rasiņa (Toronto) un revīzijas komisijas priekšsēdis Dr. Vernera Rūtenbergs (Klīvlenda).

Foto: J. Liģers

Ķīnas problēmas

No Vašingtonas raksta, ka iekšējais saspīlējums Ķīnā var sagraut ASV prezidenta miera plānus Āzijā, sakarā ar viņa paredzēto ceļojumu uz Pekingu. Par spiti dažādiem sazināšanās kanāļiem ar Ķīnas galvaspilsētu, prezidentam nav zināms, kāda veida satricinājumi notiek Pekingas vadībā, kā rezultātā var atsaukt prezidenta ceļojumu. Liekas, tagad Pekingā notiek cīņa dēļ varas. Prezidenta Niksona pārdrošā iniciatīva var būt apdraudēta ar periodiskām rūgšanām, kādas piemeklē Ķīnu kopš komūnisti pārņēma varu, vairāk kā pirms divām dekādām.

Vairums Ķīnas politikas analizētāju pielaiž, ka tagadējā krize Pekingā izcēlusies ar radikālo elementu izaicinājumu mērenai vadības frakcijai, kuŗas priekšgalā ir Čuenlajs un ķiniešu armijas komandieŗi. Radikāļi, kas nāca pie varas „kultūras revolūcijas" laikā, no 1969. gada tiek pakāpeniski apspiesti. Liekas, ka radikāļu mēģinājumu atgriezties pie varas ir ierosinājusi Lin Piau slimība vai pat nāve. Ar Lin Piau, Mao varas oficiālā mantinieka, nozušanu no oficiālām pieņemšanām, ir pacēlies jautājums par pēcnācību, kas vienmēr izsaucis cīņas dēļ varas komūnistu valstīs. Ķīnas iekšējās politiskās problēmas ir vienmēr bijis galvenais faktors, kas noteicis Pekingas ārlietu politiku. Ķīnas maldīgā nostāja iepreti ASV ir uzskatāma par barometru frakciju sacensībai, kas pastāv Ķīnā kopš tās „kultūras revolūcijas" laika. Mērenās frakcijas virsroka apstiprinājās šāgada aprīlī ar ķiniešu ielūgumu amerikāņu galda tenisa vienībai viesoties Ķīnā. Tam sekoja Kisingera ceļojums uz Pekingu jūlijā, kas atspoguļo Čuenlaja un viņa biedru ietekmi. Tomēr ir laba daļa pierādījumu, ka radikāļi nav pavisam izsīkuši. Tik ilgi, kamēr Pekingas mēreniem ir armijas atbalsts, viņi atradīsies varas virspusē. Par spīti ārzemju apmeklējumiem, Ķīnai ir vēl tāls ceļš līdz stabilitātei. Līdz tam laikam ASV prezidentam Niksonam ir jātuvojas Ķīnai ar sevišķu uzmanību.

Prezidenta padomdevējs Dr. Kisingers izbrauca septembrī otrreizējā Ķīnas apmeklējumā, lai izdarītu tālākus nokārtojumus prezidenta paredzētai vizītei Pekingā nākamgada maijā. Prezidents tic, ka notikumi Ķīnā nemainīs Pekingas un Vašingtonas vēlēšanos paplašināt kontaktus starp abām valstīm un iespējami radīs jaunas attieksmes.

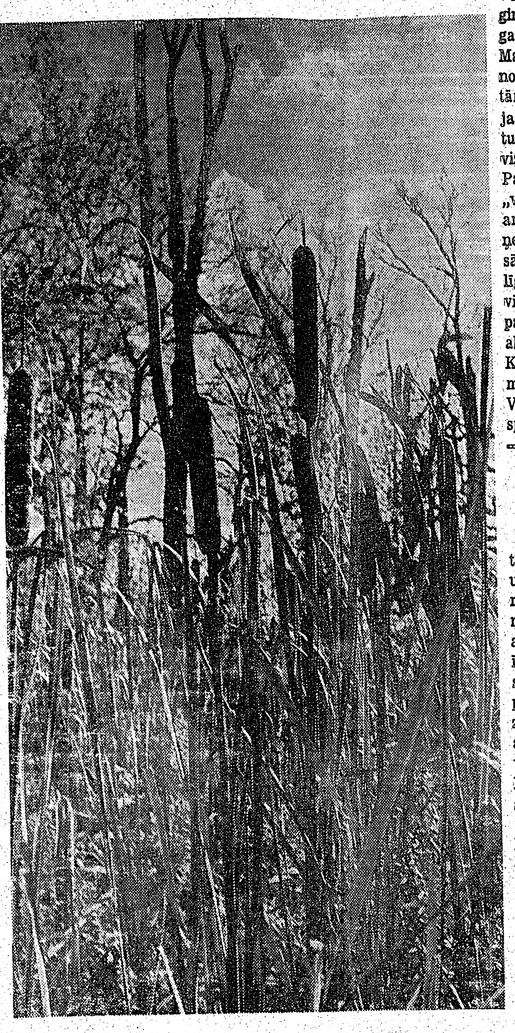

Rudenīgas dienās brīžiem ir tik rāmas, ka ezera niedras stāv taisnas kā sveces paceldamas savas samtainās vālītes pret baltajiem mākoņiem un dzeltenajām lapām. Tās pauž mieru un klusumu.

Foto: J. Liģers

KAS IEBALZAMĒJIS ĻEŅINA LIĶI

ATDOTAS EVAS PERONAS MIRSTĪGĀS ATLIEKAS

Arģentīnas sūtnis Roša Silveira Madridē, ģenerāļa Huana Domingo Perona greznajā trimdas rezidencē „17. oktobris", svinīgā ceremonijā, piedaloties tikai nedaudziem tuvākiem ģimenes locekļiem un dažiem Arģentīnas peronistu partijas pārstāvjiem, atdeva bijušā Arģentīnas valsts prezidenta otrās sievas Marias Evas Duartas de Peron iebalzamēto līķi, par kuŗa likteni un atrašanās vietu pēdējos sešpadsmit gados nekas nebija zināms.

Fotografu un laikrakstu interesi saistīja abu nelaikļes māsu Hermindas Duartes de Bartelini un Elizas Duartes de Arruetas lielā profila līdzība ar kādreizējo Arģentīnas republikas pirmo dāmu, kas tautas mutē tika saukta Evita.

Pēc sasveicināšanās ar svaini Huanu Peronu, māsas brīdi pavadīja kavējās pie katafalka, kur sēru brīdim sagatavotā telpā bija novietotas Evas Peronas mirstīgās atliekas, novietojot blakus sudraba sarkofagam divas baltas orchidejas, kas speciālā plastikas iesaiņojumā bija atvestas no Buenos Aires.

Iebalzamētais līķis, pēc nedaudzo acu liecinieku izteicieniem, saglabājies gandrīz tādā pašā stāvoklī kā pirms sešpadsmit gadiem, izņemot vienīgi dažus nobrāzumus sejā. Spriežot pēc dažādu, ļoti ticamu Madrides preses avotu ziņām, doktors Pedro Ara bija saņēmis speciālas ģenerāļa Perona instrukcijas, lai nekavējoši sāktu pilnīgu iebalzamētā ķermeņa restaurāciju.

Sīkāka un noteiktāka informācija par daudziem ļoti svarīgiem apstākļiem trūkst. Tās nedaudzās personas, kuŗām atļauta ieeja improvizētā kriptā, kur novietotas Evas Peronas mirstīgās atliekas, klusē par stāvokli, kādā īsti atrodas iebalzamētais ķermenis. Vienīgi aptaujas, kādas iegūtas starp peronistiem, kas pavada māsas Duartes, ļauj secināt, ka dažas profesora Ara līdzstrādnieku izteiktas teorijas atbilst īstenībai. Pēc šīm liecībām mirušās ķermenis atrodas segts ar plānu kokvilnas līkautu, atsedzot vienīgi seju un nedaudz no krūšu izgriezuma. Mati gaiši balināti, krīt brīvi pāri ļoti plānam pagalvim. Kā sevišķi pārsteidzošu apstākli šīs nedaudzās personas, kam radusies iespēja līķi tuvumā redzēt, uzskata vieglo, it kā šķietamo smaidu, kas sejai piešķir mierīgas labsajūtas izteiksmi, kuŗu vēl izskatāmāku padara vieglais vaigu un lūpu sārtums, kas panākts vienīgi pateicoties doktora Ara izcilām taksidermista zināšanām.

Profesors Ara, kas tagad 85 gadus vecs, uzskatāms par internacionālas zinātnes slavenību no brīža, kad darbojies kā Ļeņina iebalzamētāja galvenais asistents.

vērša statuju, marmorā veidotu, kam uz ragiem skaistas un samērā gaišas jaunavas kāra ziedu vainagus. Daiļavu nāsīs bija ievērti lieli zelta riņķi, izrotāti safīriem un rubīniem, bet rokas apkrautas sudraba aprocēm, uz kuŗām skanēja visnevisādi zvārguļi.

„Viņas nav vietējās?"

Kosigins piedāvā palīdzību arabiem

Pad. savienības premjēra Kosigina nesenais viena nedēļas ilgais apmeklējums Alžīrijā un Marokā, kas ir visrietumnieciskāk noskaņotās arabu valstis, uzskatām kā daļa no „tiltgala" pozicijas izveidošanas Vidusjūras rietumdaļā. Kosigins, pēc 4 dienu vizītes Alžīrā, paskaidroja, ka Pad. savienība turpinās sniegt „visu nepieciešamo palīdzību arabu valstīm". Par laipno uzņemšanu Marokā Kosigins atmaksāja ar saimnieciskās palīdzības līgumu. Maskava un Pad. savienība parakstīja arī vienošanos par savstarpēju ostu izmantošanu abu valstu tirdzniecības kuģiem. Kosigins pabeidza Marokas apmeklējumu ar brīdinājumu, ka Vidējo austrumu situācija ir saspīlēta un var izcelties konflikts.

LATVIJA

77. N-RS. SESTDIENA, 1971. G. 23. OKTOBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vaļaros): Krišs Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadē) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārī $1.- par katru datumu vienā numurā.

Atļaujas autobraucēju „makšķerēšanai"

ASV lielceļu krustojumos, tilta galos, izbraukuvēs no pilsētām un taml. pēdējos gados arvien vairāk redz jauniešus, gan bārdainus, gan skūtus, gan meitenes ar segām uz pleciem, gan gauži īsām kleitiņām vai gaŗām biksēm, kas ar ikšķi vai pat īpašu plakātu norāda sev vēlamo virzienu, gaidot uz gaŗāmbraucošo automobiļu pieturēšanu un brīvu vietu mašīnā. Tas faktiski ar likumu noliegts. Nedrīkst ne prasīt, nedz arī dot šādu izdevību pārvietoties nepazīstamam „hičhaikeram", kā nosaukti šie ceļotāji.

Pēdējos gados, it sevišķi sākoties vai beidzoties skolas mācību gadam, tāpat atvaļinājumu sezonā, jaunu ļaužu pulciņi lielceļu malās ir pastāvīga parādība kā rītos, tā vakaros. Daudz autovadītāju pilnīgi ignorē šos ceļmalas stāvētājus, bet tikpat daudzi gaidītājus uzņem, kaut gan labi zināms, ka ik gadus notiek arī smagi negadījumi, kuŗus izdarījuši šie ceļmalā uzņemtie.

Ir arī otrādi, kad autobraucēji nodara pārestību uzņemtajiem „brīvbiļetniekiem". Cīņa pret „hičhaikeriem" un viņiem vēlamais likums bijis tikpat vājš, kā savā laikā caurkritušais alkohola aizliegums.

Par radušos stāvokli nesen daudz disputēts studentu un citās aprindās, kas ieinteresētas šinī „ceļmalas problēmā". Rezultātā tagad kāds Harvarda universitātes absolvents nācis ar ierosinājumu šādu ceļošanu atļaut ar likumu izsniedz ceļotājiem īpašas atļaujas par nellelu samaksu, līdzīgi makšķerniekiem. Atļaujas nebūtu izsniedzamas soditiem, vai arī tādiem, kas atradušies nervu slimnīcā.

Legālizācijas aizstāvji norāda, ka „labie jaunieši" ar īpašām atļaujām iegūtu lielāku uzticību brīvai ceļošanai, bet autovadītāji būtu nodrošināti pret krimināliem elementiem un trakiem, jo tiem šādas atļaujas neizsniegtu.

Peronistu ietekme Arģentīnā

Arģentīnas laikrakstu slejās pēdējā laikā vērojamas ļoti lielas pārmaiņas politisko notikumu plāksnē. Runājot par bijušo valsts prezidentu ģenerāli Peronu, nav vairs sastopami apzīmējumi „tiranns" un „izbēgušais diktātors". Arī radio un televīzijas raidījumu ziņās ievērojamu daļu aizpilda chronikas un reportāžas par daudzu peronistu vadītāju gūtajiem iespaidiem Madridē, uz kurieni tie ceļo nepārtrauktā straumē, lai saņemtu instrukcijas no kādreiz varenā partijas vadoņa. Šķiet, ka pašreizējās militārās valdības pārstāvji, pēc nesenajiem notikumiem Bolīvijā, nonākuši pie atziņas, ka nacionāli noskaņotā peronisma doktrina var radīt vienīgo drošo aizsprostu Kastro piekritēju un maoistu ideju un militāras partizānu darbības lēnai, bet neatlaidīgai invāzijai.

Zināmu apmulsumu un grūtības visu Dienvidamerikas republiku saimniecībā radījusi nesenā ASV dolaru krīze, kuŗu vēl vairāk paasina lielā ziemeļu kaimiņa valdības muitas nodokļa politika attieksmē uz Latiņamerikas importprecēm, kuŗu brīva ievešana Savienotajās Valstīs tagad apgrūtināta ar 10% lielu speciālu nodevu. Neapmierinātību diplomātu aprindās radījusi arī „Progresa Alianses" sniegtā palīdzība saimnieciski maz attīstīto valstu dzīves standarta uzlabošanai.

CĪŅA PRET PARTIZĀNIEM BOLIVIJĀ

Bolivijas valdība nolēmusi turpināt tīrīšanas akciju un pielietot vēl enerģiskākus līdzekļus cīņā pret Kastro un Mao piekritēju internacionālām partizānu grupām, kuŗas darbojas šīs centrālās Dienvidamerikas republikas austrumu mūža mežos.

Bolivijas armija sevišķu vērību pievērš, lai lokālizētu Kubas invazoru grupu, kas Harija Viljegas, alias „Pombo" vadībā mēģina sasniegt Čiles robežu.

Minētā partizānu grupa cīņā ar Bolivijas armijas speciālām vienībām zaudējusi 15 kritušos, kas galvenokārt ir Peru un Kubas pavalstnieki.

A. A.

(5. turpinājums)

17.

„Nomierinies, revolūcionāre!" Harihara satvēra viņu aiz pleciem. „Starp 7349. sievu un mani absolūti nekas nav noticis."

„Vai tu saki taisnību?"

„Protams. Es tev nekad nemeloju."

„Ā-ā-ā-ā..." karsts skūpsts noslāpēja viņas vārdus.

„Kāpēc tu to darīji?"

„Lai tu neaizbrauktu kopā ar Tiruvadi. Tu zini, kas tad notiktu?"

„Es to nepārdzīvotu."

„Hā-hā-hā."

„Kāpēc tu man to nepateici?"

„Zinot tavu vētraino dabu un emocionālos lēmumus?"

„Bet vai tu nedomā, ka man taisnība? Tiruvadis vēl zēns. Man jārūpējas par viņu."

„Neviens karalis nevar valdīt tautu, kamēr māte valda viņu."

„Mīļais! Es saprotu."

„Vai tu esi droša, ka visi tavi locekļi sastāv no miesas un kauliem?"

„Kas tad nu atkal?"

„Reizēm man liekas, ka tur ir daudz uguns un medus."

Andra iesmējās kārdinošā balsī, uzkāpa uz mīļākā kājām un sāka skūpstīt mule pļaukāto vaigu.

17.

Višnas templī pie altāŗa stāvēja Maharidži, bet apkārt altārim divpadsmit jogi ar dzelzs ķēdēm ap krūtīm. Mazliet tālāk atradās Harihara, tūlit aiz viņa citi karaļi un redzamākie brāchmaņi. Kad nokāva ūz altāŗa uzliktu jēru, jogi sāka pūst taures, ziņodami priecīgo vēsti, ka Višna pieņem upuri. Maharidži pielika uguni upurjēram, un visi sāka dziedāt:

„Lūgsim Agni,
cilvēku sargu un uguns dievu,
kas vienmēr mūs dzird,
būtu viņš starp mums vai
tālu prom.
Paņem savā mutē šo jēru,
Agni,
uzņem savās ausīs mūsu
dziesmu
un upurē par mums Mitrai un
Ritai.
Kas ir mūsu rads un kas ir
mūsu draugs?
Caur ko mēs vienmēr
upurējam
un kas mūs allaž uzklausa?
Tu esi mūsu rads un draugs,
Agni,
caur tevi mēs upurējam
un tu mūs uzklausi."

Tad visi lūdzēji nosliga ceļos un nolika pieres uz grīdas. Viņi uzmanīgi un cieņīgi klausījās svētā vīra balsī:

„Es ņemu uz sevi vlsu cilvēku sliktus darbus; arī to, kuŗi ir ellēs, citās pasaulēs un soda valstībā.

Es ņemu viņu ciešanas sev; es panesu to, un man nav bail no tā. Man ir jānes šī nasta, jo es zvērēju glābt visu dzīvo radību.

Es nedomāju par sevis pestīšanu, bet cenšos dot visiem augstākās gudrības balvu.

Ir taču labāk, ja es viens ciešu, nekā visa dzīvā radība. Es mainu visus pret sevi."

„Lai tas notiek!"

Maharidži cieņīgā gaitā virzījās uz galveno vārtu pusi, mācekļu apņemts. Aiz viņiem sekoja Harihara, tad visi pārējie.

18.

Mācekļu pavadīts, Maharidži aplūkoja galvaspilsētu, kas bija dzimusi un uzaugusi viņa patvērumā. Viņš lika jogiem vest sevi pie vienkāršās tautas, lai redzētu viņu dzīvi. Vispirms, netālu no tempļa, svētais virs ieraudzīja Šivas svētā „Ziemeļnieces. Bet tagad dzīvo pie mums."

Aiz nākošā mūŗa, netālu no vārtiem, vecāks virs spēlēja flautu un trīs lielas kobras staipīja kaklus no groza. Jogi tam nepiegrieza vērības, jo zināja, ka rāpuļiem dzeloņi bija izgriezti. Tāpēc viņus baroja ar govs un kazas pienu, ko lēja riklē pa cauruli, gatavotu no aitas stilba kaula. Čūskas tā nevarēja nodzīvot vairāk par vienu gadu. Neviens jogs nevarēja piekrist tādai rīcībai, taču grūti bija arī protestēt, jo ir tik daudz dažādu izpriecu un vajadzību, balstītu uz citu zināšanām. Ziloņiem bija jāvelk klints bluķi pret savu gribu, lai cilvēki varētu uzcelt Višnas templi, tāpat zirgi tiek nogalināti kaŗā bez jebkādas viņu pašu vainas. Un nule Maharidži upurēja nevainīgu jēru.

Svētie vīri izgāja cauri vēl vieniem vārtiem un redzēja tirgu, kur bija liela ļaužu burzma. Parastu sarunu troksni pastiprināja bambusa roru pūtēji, kas, sasēdušies aplī, mēģināja atdarināt kādu meldiju un tādējādi reklāmēt šos mūzikas instrumentus, kuŗi bija gan viens par otru resnāki, gan gaŗāki, sasniedzot pat divu vīru gaŗumu, lai dabūtu dažādas skaņas. Viens no viņiem pārtrauca spēlēt un slaucīja acis no dūmiem, jo tuvumā sievas bija sakūrušas ugunskuru, kuŗā lēni grauzdēja braziliešu riekstus, lielākus par cilvēka galvu. Vairākas no viņām piedāvāja tos jogiem, kuŗi paņēma pa gabaliņam un ēda.

„Man patik pusgrauzdēti rieksti," slavēja Maharidži. „Tad tie ir veselīgi māgai un ir vēl saglabājuši garšu."

„Mēs pašas tās ievācam," viena no sievietēm skaidroja. „Tik ilgi kurinām uguni ap bertoletijas koku, kamēr stumbrs pārdeg un koks nogāžas līdz ar simtiem augļu."

„Sievietēm ir bīstami kāpt simt divdesmit piecas un vairāk pēdas augstā kokā, bet vīrieši Hariharam vajadzīgi citam uzdevumam."

Vajadzēja slavenajam jogam pateikt tikai dažus vārdus, kad daudzi tirgotāji apstāja viņu un lūdza pieņemt viņu preces, jo viņi bija pārliecībā, ka dot žēlastības dāvanu svētam vīram bija gandrīz tikpat labi, kā upurēt Višnam.

„Paņem manus cepumus, svētais vīr!" kāda jaunāka sieviete kļuva vai uzbāzīga. „Es pati saberzu kukurūzu piestā."

„Un pēc tam notīri zobus ar manām sukām," mācīja jaunekļis, rādīdams kuplus koka zariņus. „Tie ir ar rūgtu garšu un veselīgi. Vienīgi es zinu, kur tos var dabūt."

„Nekur nav tādu pīpju," vecs vīrs lepojās ar vairākkārt salektu bambusa roŗi. „Šai gredzenā," viņš rādīja ar pirkstu, „ir smaržu piesātināts ūdens, kas filtrē dūmus un piedod tiem brīnišķīgu aromātu."

Kāds lauzās ar elkoņiem caur pūli un lūdza jogu izārstēt viņu no reumatisma.

„Man nav varas darīt brīnumus, jaunais cilvēk. Es tikai varu tev ieteikt ārstniecības līdzekļus. Vingrini locītavas, kaut arī tās sāp. Apēd vienu citronu rīt pirms brokastīm, vai izdzer tā sulu. Pārīt izdari to pirms brokastīm un pusdienām, bet aizparīt arī pirms vakariņām. Paliekini šo devu, kamēr patērēsi trīsdesmit augļus dienā, tas ir desmit pirms katras maltītes. Tad sāc samazināt tādā pat veidā. Citronu sula iznīcinās pārliecīgus kaļķus tavā organismā."

„Paldies, svētais vīr."

Tikai divi jogi šāda piedāvātāja dūrumi un lamuvēki.

19.

„Man ir kaut kas svarīgs ziņojams, mans karali," Traikūta runāja aizelsies. „Tuglaks gatavojas karam."

„Ar Vidžejanagaru?"

„Es nezinu."

„Cik ticami ir tavi avoti?"

„Mūsu agrākais virsnieks to atklāja. Tagad viņš ir gūsteknis.

„Hmm. Grūti iedomāties, ka Tuglaks gribētu pašnāvību. Taču es runāšu ar Kailasu. Lai viņš to noskaidro. Vai Armaiti atvedi?"

„Nē, kungs."

„Kāpēc?"

„Tuglakam ir bail lietāt varu pret viņu."

„Tas ir smieklīgi! Viņam ir bail no sievietes, bet grib uzvarēt mūsu bruņiniekus un ziloņus!"

„Armaiti ir kristiete."

„Nu, kas par to! Pie mums ir daudz kristiešu karavīru un kalnraču. Viņi nesagādā nekādas briesmas."

„Viņa augstais priesteris atceras kaut kādu pārdabīgu notikumu, kas gadījās pēc kristiešu skolotāja nogalināšanas."

„Vai tu runā par Kristus augšāmcelšanos, ko šie sludina?"

„Nē, augstība. Kaut kas baismīgs noticis Indijā."

„Es to labāk pārrunāšu ar svēto vīru."

„Viņš ir ceļā uz savu kalnu. Vai tu, mans karall, tici tam Kristum?"

„Es nezinu, draugs, kam es ticu. Šī problēma sagroza manu galvu. Lai tas paliek starp mums: Maharidži ir varens, kas attiecas uz fiziska spēka doktrīnu, bet kristietība ir drošāka nākošai dzīvei."

„Vai drīkstu jautāt, kāpēc tu to turi par noslēpumu?"

(Turpinājums sekos)

Eleonora Upatalece

Lat

„Katra tautieša morāls
kums palikt uzticīgam sa
tai, tāpat kā bērniem jāpā
ticīgiem saviem vecākiem
lietuviešu zinātnieks — s
J. Ģirņus savā grāmatā
un uzticība tautai". Tas
— Latvijā dzimušo un
svēts pienākums. Visu, k
sos vērtīgs — mūsu gar
jūtas veidojusi mūsu tau
tūra. Par visu mums jā
savai tautai.

Ne vien mums pašiem
uzticīgiem savai tautai,
mūsu jaunā audzē — mū
nos jāiedeg tautas dzīviba
neizdziestu reizē ar mū
Tikai tad jaunietis kļūs
ja viņš reizē ar vietēja
kultūru uzņems arī sava
kultūru, ieaugs tajā...
nāšana savā tautā, sava
valodā jāsāk jau no bērn
les. Mātes mīļā runāšan
dani, šūpļa dziesmiņa, sē
latvietības dīgļus bērna
Ģimenē tiek likti pirmie
bas pamati, bet bērna p
šaurā ģimenes lokā, viņa
ba pieder vecākiem un
tiem tuviniekiem.

Līdz ar skolas apm
bērna jūtu dzīve paplaš
mazām jāattīsta bērnā
uz savu tautu, uz savu
mi. Tēvzemes mīlestības
uzšķilt bērna dvēselē ir s
mais un svarīgākais uzde
spēs tikai tas skolotājs, k
sirds deg tēvzemei un
Saudziet, glabājiet kā n
mus tos skolotājus, kam
mīlestība vēl liesmo sirdī
spēj nodot tikai to tālāk
ņa paša sirdī deg; ar
vien nekā nepanāksim p
audzes. (Jauniem skolot
teicams izlasīt Irmas
„Absolventu klase".)

Tālāk, svarīgi, lai bērn
lē latviešu skolu, lai
ieaugtu savas tautas kopī
tība nav mantojums, tā
ieaugot tautas kultūrā
darot par savu person
saka J. Ģirņus. Bet ieau
saaugt ar savas tautas
To nespēj ģimene vien,
arī spētu bērnu ievadīt
ra mantās. Tāpēc ne
katram latviešu bērnam
latviešu skolu.

Lai bērns tiešām iea
tas kopībā, viņam jājūta
gi uzņemtam latviešu
viešu sabiedrībā. Tas i
rīgs skolas uzdevums
draudzības garu skolēnu
vīšķi pret jaunatnākuš
atkarāsies, vai skolēns
uz latviešu skolu, vai i
viešu skolu. Mani vēr
jautājumā Detroitā un
ir diezgan bēdīgi: bērn
nās pa lielākai daļai
un kausliga... Vai tās

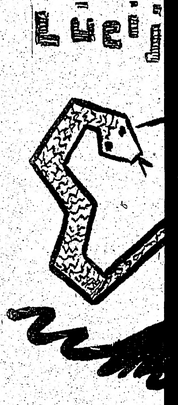

(12

Uztupusies ar savie
jām ielām, savām p
mitām jūdžu tālu, a
jelēm kā neskaitāmā
tas centru. Bagāta
šajām ugunīm, uzgr
jam kontinentam, c
ka pāris desmit jūdž
putekļi, karstums, ū
dabu. Lepna pilsēta
vilizācijas un pilsēt
sēta, kas cēla savas
mas, Liverpūles ban
kas nebija gribējus
okeāna krastā bija
dzīves veidu un civ

—

Filiptauniešus
kontinents tumsā g
kādreizējo tumšo

Eleonora Upatniece

Latviešu skolas mērķi trimdā

„Katra tautieša morāls pienākums palikt uzticīgam savai tautai, tāpat kā bērniem jāpaliek uzticīgiem saviem vecākiem," saka lietuviešu zinātnieks — sociologs J. Ģirņus savā grāmatā „Tauta un uzticība tautai". Tas ir mūsu — Latvijā dzimušo un augušo svēts pienākums. Visu, kas mūsos vērtīgs — mūsu garu, mūsu jūtas veidojusi mūsu tautas kultūra. Par visu mums jāpateicas savai tautai.

Ne vien mums pašiem jāpaliek uzticīgiem savai tautai, bet arī mūsu jaunā audzē — mūsu bērnos jāiedeg tautas dzīvība, lai tā neizdzīstu reizē ar mūsu nāvi. Tikai tad jaunietis kļūs latvietis, ja viņš reizē ar vietējās zemes kultūru uzņems arī savas tautas kultūru, ieaugs tajā... Ieaudzināšana savā tautā, savas tautas valodā jāsāk jau no bērna dvēseles. Mātes mīļā runāšana ar zīdaini, šūpļa dziesmiņa, sēj pirmos latvietības dīgļus bērna dvēselē. Ģimenē tiek likti pirmie latvietības pamati, bet bērna pasaule ir šaurā ģimenes lokā, viņa mīlestība pieder vecākiem un tālāk citiem tuviniekiem.

Līdz ar skolas apmeklēšanu bērna jūtu dzīve paplašinās: pamazām jāattīsta bērnā mīlestība uz savu tautu, uz savu tēvu zemi. Tēvzemes mīlestības dzirksti uzšķilt bērna dvēselē ir skolas pirmais un svarīgākais uzdevums. To spēs tikai tas skolotājs, kuŗa paša sirds deg tēvzemei un Latvijai! Saudziet, glabājiet kā neaizstājamus tos skolotājus, kam tēvzemes mīlestība vēl liesmo sirdī! Cilvēks spēj nodot tikai to tālāk, kas viņa paša sirdī deg; ar intelektu vien nekā nepanāksim pie jaunās audzes. (Jauniem skolotājiem ieteicams izlasīt Irmas Viksniņas „Absolventu klase".)

Tālāk, svarīgi, lai bērns apmeklē latviešu skolu, lai tādā ceļā ieaugtu savas tautas kopībā. „Tautība nav mantojums, tā jāiegūst, ieaugot tautas kultūrā un tā padarot par savu personas daļu," saka J. Ģirņus. Bet ieaugt nozīmē saaugt ar savas tautas cilvēkiem. To nespēj ģimene vien, cik labi tā arī spētu bērnu ievadīt tautas gara mantās. Tāpēc nepieciešami katram latviešu bērnam apmeklēt latviešu skolu.

Lai bērns tiešām ieaugtu tautas kopībā, viņam jājūtas draudzīgi uzņemtam latviešu skolā, latviešu sabiedrībā. Tas ir ļoti svarīgs skolas uzdevums — radīt draudzības garu skolēnu vidū, sevišķi pret jaunatnākušo. No tā atkarāsies, vai skolēns labprāt ies uz latviešu skolu, vai iemīlēs latviešu skolu. Mani vērojumi šinī jautājumā Detroitā un Klīvlendā ir diezgan bēdīgi: bērnu izturēšanās pa lielākai daļai ir naidīga un kausliga... Vai tās būtu latviešu tautas īpašības, radušās ilgajā verdzības laikā, kā to zīmīgi norāda Uldis Ģērmanis savā jaunākajā grāmatā „Tā lieta pati nekritīs"?

Vai te nebūtu nopietni jāstrādā pie bērnu rakstura veidošanas skolā un vispirms jau ģimenē? Taisni apbrīnojami, cik dziļi iesēdies „bērzu žagariņš" latviešu psichē: atkal un atkal atskan balsis gan presē, pat skolotāju kursos par bērnu fizisku ietekmēšanu, redzot tanī glābiņu visās neiztikšanās! Dedzīgiem bērnu „kaušanas" propagandētājiem nevajadzētu piemirst dabas likumību: visu, ko bērns redz, dzird, pie savas ādas pārdzīvo — viņš atdarina, atdod atpakaļ! Ja bērns nedrīkst vecākiem pretī sist, viņš sit brālim, māsai, citam bērnam. Velta Zante savā rakstā „Augšāmcelšanās" (Trimdas skolā Nr. 17) norāda uz draudzīgas uzņemšanas nepieciešamību ne tikai skolā, bet visā sabiedrībā, jaunatnes pulciņos u.t.t.

Ne par velti tautā radies tāds vairums tautasdziesmu par bargo pamāti un bārenītes rūgto likteni. Velta Zante pat domā, ka mēs mīlam gan bērnus, bet tikai savējos! Ja mēs vēlamies, lai svešā zemē mūsu jaunā audze ieaugtu tautas kopībā, nepieciešama draudzīga uzņemšana jau sākot ar bērnu dārzu, tālāk pamatskolu, vidusskolu, jaunatnes kursiem, organizācijām un visu sabiedrību.

Pirmā un galvenā apmācības viela lai ir latviešu valoda latviešu skolā trimdā. Skolēni, mācoties mūsu lielo dzejnieku dzejoļus, iestudējot viņu lugas, skandē viņu skaisto valodu, pārdzīvo viņu domas un jūtas. Latviešu valodu jaunā audze iemīlēs, ja no dzimšanas ģimenes mīlestībā ieaugs savā dzimtā valodā, ja skolas vecumā, skandējot dzeju, iestudējot lielo dzejnieku darbus, radīsies pārdzīvojums dvēselē, jūsma. Vai nav apbrīnojami mūsu jaunāko *pamatskolu klašu Sprīdīša*, Zelta zirga u.c. skatu iestudējumi. Līdz ar lielo dzejas darbu iestudējumu, jaunieši uzņem savās dvēselēs latvisko garu, tēvzemes mīlestību, ko pauž mūsu dzejnieki. Lielu svētīgu darbu jaunatnes ieaudzināšanā latvietībā veic režisors Hugo Mikelsons Kanadā, ar klasiķu iestudēšanu skolu jaunatnei. Paldies!

Ieaugšanai tautā nepieciešama vēsture — saite no paaudzes uz paaudzi. Tēvu tautas mīlestību nevar iedegt abstrakti pienākumi, bet gan ieaugšana tautā ar tās kultūru un vēsturi, tā kā tautība kļūst par personības daļu.

Latvija mūsu jaunajai paaudzei ir sveša zeme, bet tā var kļūt tuva un mīļa, ja jaunā audze iepazīsies ar tēvzemi, skatot dzimtenes skaistos dabas skatus (ieteicams izlietot arī skaistos uzņēmumus no okupētās Latvijas), ja iepazīsies ar mūsu tēvzemes jauko klimatu.

Daži skolotāji aizraujas ar nesvarīgu sausu faktu iekalšanu ģeografijā, tā kā „Čikagas Piecīšu" smalkais deguns jau to uzodis un platē „Vēl jau viss nav pagalam" dzied, ka skolēniem bāž galvā: „Cik Latvijā bij' govju, / Cik bieži viņas slauc"...

Faktus, datus katrs var atrast ģeografijas grāmatā, enciklopēdijā, bet svarīgi ir, lai skolēns iepazītu un iemīlētu Latviju, jāmodina pārdzīvojums, jūsma, lai viņa dvēsele atveras latviešu kultūras uzņemšanai. Tad latvietība taps jaunieša paša dvēseles daļa, un viņš nejautās: „Kāpēc man jābūt latvietim?". Viņš tāds būs!

Mākslinieka Eduarda Vingra gleznu izstādi atklās 9. oktobrī plkst. 8 vakarā Sv. Jāņa baznīcas zālē Toronto. Šī būs mākslinieka jau 4. patstāvīgā darbu izstādē Toronto. Uzņēmumā viena no izstādes 30 gleznām: Māte ar dēlu (Valentīna Ābola ar dēlu Andri).

Foto: J. Liģers

ANGLIJAS TEĀTRINIEKI CEĻO

DRAMATISKĀS KOPAS TEĀTRA IZRĀDE ALMELIJĀ

Daugavas vanagu fonda (DVF) Volverhamptonas nodaļas dramatiskās kopas dalībnieki, režisores E. Zepes vadībā, viesojās Almelijā ar M. Zīles lugu Atvasara, iepriecinot šīs latviešu mājas vecos laudis.

M. Zīle savā skatu lugā vispirms liek skatītājam „iemest skatu" pilsētnieku dzīvē, tad pārceļ to Latvijas lauku sētā.

Pirmajā skatā, profesora Gobas bezbērnu ģimenē pilsētā, laulāto starpā nav harmonijas. Kundzei Anastāsijai galīgi apnikušas viņa sāda veida bezmērķa izklaidēšanās un nakts uzdzīve. Viņa jūt, ka gadiem ejot, viņas vīrs tai vairs neveltī uzmanību. Viņai arī sāk likties pašas izkrāsotais mākslīgai daiļums nepievilcīgs. Savā mūžā tā nav radījusi nekādas garīgas vērtības, nedz izaudzējusi bērnus. Tagad to sāk pārņemt izsmukums. Profesoru lugā tēloja V. Zoltners, bet viņa sievu Anastāsiju — I.Haritanova. Abi tēlotāji spēlēja viscaur pārliecinoši, kaut vienā otrā vietā pavīdēja mazas „sprauga" tekstā. Citādi spēle bija patiesa.

Sekojošā un nākošajos lugas skatos, pretstatā pilsētas dzīvei, bija rādītas lauku mājas ļaužu gaitas un dzīve. Te ļaudis likās garīgi saskaņoti un savās gaitās vienoti, kā priekos, tā arī nedienās. Spēlētāji tos tēloja pilnus ar rāmu dzīves gudrību un tikumisku saprātu, kuŗu nevar cilvēkam ne iedot, nedz arī iemācīt. Savā lauku mājas saimnieces lomā ļoti labi visu to parādīja režisore E. Zepe, tāpat klusās Annas, mājas kalpones lomas tēlotāja I. Pečaka. Nepārspējama savā telošanā bija A. Ritere, kalpones Kates lomā.

Luga beidzās ar to, ka profesors Goba apmainīja pilsētnieka svārkus pret klēts un kūts atslēgu.

Bez jau pieminētajiem aktieŗiem apmierinoši savās lomās bija arī B. Zepe, M. Zeps un A. Riters. Lugas morāle: lauku sēta ir mūžīga un mūžīgi paliks tās uzticīgie kopēji. Ģimene un saime ir tas pamats, bez kuŗas latviešu ciltij nav nākotnes.

Skatuves iekārtošanā bija jāapbrīno skatuves meistaru A. Ritera un E. Meldeŗa izdoma.

Nobeigumā spēles dalībniekus skatītāji sumināja ilgiem aplausiem. Marija Ķeņģe pasniedza tēlotājiem ziedu veltes bet mājas pārvaldnieks J. Skujēvics teātriniekiem veltīja atzinīgus vārdus un izteica cerību tos ar kādu jaunu uzvedumu atkal redzēt Almelijā.

Visiem veco ļaužu mītnes iemītniekiem tie bija lieli Pļaujassvētki Almelijā.

—abs.

Ņujorkas koncertapvienība sāk sezonu

Koncertapvienības Ņujorkā izkārtojumā mazajā Carnegie zālē 24. oktobrī pianiste Anda Zirnīte atskaņos J. Vītola, R. Šūmana, B. Bartoka darbus, bet Dace Kārkliņa (soprāns) dziedās A. Vivaldi, M. Sandovala, E. Dārziņa, A. Šturma, T. Ķeniņa un P. Dambja komponētās dziesmas. Pavadītāja Ina Dennekampa. Sezonas otrais koncerts paredzēts 29. janvārī Cami koncertzālē, kad ar tautas dziesmu programmu viesosies Bostonas koris Līga, bet trešais koncerts būs 16. aprīlī mazajā Carnegie zālē, veltīts komponista A. Šturma jaundarbiem. Atskaņotājos Vallija Melliņa (mecosoprāns) un Masako Janagita (vijole).

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Brīvība" 7. (221.) n-rs, septembŗa burtnica, Latvijas soc. dem. strādnieku partijas mēnešraksts, redaktori Bruno Kalniņš un Jānis Ritums, atbildīgais izdevējs Emils Ogriņš.

„Jaunā Gaita", 85. n-rs, rakstu krājums kultūrai un brīvai domai, Tālivalža Ķiķaukas vāks, Laimona Smilškalna iekārtojums. Apgāda Ceļinieks izdevums, redaktors L. Zandbergs, 64 lp.

„Kristīgā Balss", 10. n-rs, oktobŗa izdevums, Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, redaktors R. Ekšteins, 16 lp.

Arnis Akmentiņš

SVEŠAS TĀLĒS

Bula laikā izkalst zāle
Pampas bezgalīgo lauku
Vējš ar uguns slotām slauka:
Svešas zemes svešās tālēs
Sadeg mana mūža dienas.

Ceibo ziedu krāšņums dots
Jodu dančiem, ērmu spēlēm
— Pasarkanām ugunsmēlēm
Kur kā viesuls dzirksteļots
Sadeg mana mūža dienas.

Latviešu preses gads

DZEJNIEKU, RAKSTNIEKU UN ŽURNĀLISTU SANĀKSME HAMBURGĀ

Latviešu preses biedrības Rietumvācijas kopas rīkotā dzejnieku, rakstnieku un žurnālistu tikšanās Hamburgā oktobŗa sākumā norisa latviešu preses 150 gadu zīmē. Pārrunās dalībnieki vienojās lūgt BPLA izsludināt 1972. gadu par latviešu preses gadu. LPB Rietumvācijas kopa jau pieteica godalgu rakstam, kas parādīsies „Latvijā" (Rietumvācijā) 1972. gadā līdz jūnija beigām, paredzot 300 vācu markas par laikrakstā ievietoto labāko apceri, kas būs veltīta mūsu nacionālai dzīvei. Raksta gaŗums nedrīkstēs pārsniegt 90 normālas rindas mašīnrakstā, tā saturam jābūt konstruktīvam un tādam, kas vienlīdz uzrunātu latvieti trimdā, kā okupētā Latvijā. Godalgots tiks tikai viens labākais raksts.

Sanāksme bija iedalīta divos posmos: referātu un pārrunu cēlienā un rakstnieku vakarā, kuŗos piedalījās arī viešņa no Anglijas — dzejniece Velta Sniķere. Referātu cēlienu 2. oktobŗa priekšpusdienā Haus der Heimat zālē atklāja LPB Rietumvācijas kopas valdes sarīkojumu daļas vadītājs Alberts Eglītis. Viņš aicināja visus rakstītājus savos darbos dot jaunas idejas un apskatīt laikmetīgas problēmas un kā cīņas ieroci pret mūsu valsts okupantiem vērst — vārdu.

Sanāksmes dalībniekus vispirms apsveica LCK priekšsēdis Ād. Šilde. Viņš izteica prieku par šo sanāksmi, kas ir jauns dzenulis visai Rietumvācijas latviešu saimei. O. Baltputnis apsveica sanāksmi no DV Rietumvācijas valdes un DV Hamburgas nodaļas valdes, P. Začs no LCK apgabala pārstāvības un Latv. kara invalīdu apvienības, A. Cipulis, LCK kultūras daļas vadītājs, apsveica no Latviešu biedrības Hamburgā un aicināja gādāt, lai latviešu rakstītais vārds trimdā neapklustu.

Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši: Kultūras fonda vadītājs Dr. J. Platais, dzejnieks Andrejs Eglītis no Zviedrijas, LCK informācijas nozares vadītājs V. Lāmanis, prof. A. Teichmanis, Dr. Brūmanis Romā, V. Locis Minchenē un E. Blanks, kas savā apsveikumā arī ieteica izsludināt latviešu preses gadu.

Tad vadību pārņēma Valdemārs Akacis, kas iepazistināja ar referentiem un vadīja pārrunas. Viņš norādīja, ka esam īpatnējā stāvoklī, ka rakstīšana svešumā mums tagad kļuvusi it kā par „blakus nodarbošanos", bet tas neatbrīvo no atbildības. Pirmā klausītāju priekšā stājās Velta Sniķere. Kaut dzejniece, viņa bija izvēlējusies politisku tematu: Pret ko mēs cīnāmies un pie kā apellējam? Trimdinieki sadalījušies divās nometnēs — vieni cīnās pret komūnistiem, otri pret krievu imperiālismu. Referāta galvenā doma: Mūsu ārējais ienaidnieks ir krievu imperiālisms ar komūnisma masku. Iekšējais — mūsu sentimentālisms un neiecietība. Vienīgais ierocis, lai uzvarētu, esam mēs paši. Sabiedrotie: latvietība, cenšanās, godīgums. Ārējie sabiedrotie — krievu imperiālisma apspiestās tautas. Šāda atziņa referentei izkristallizējusies, tiekoties konferencēs un sanāksmēs ar cittautu žurnālistiem, rakstniekiem un politiķiem. Debatēs tādēļ Ād. Šilde V. Sniķeri nosauca par mūsu nacionālo partizāni.

Otrs referents, Minsteres latviešu ģimnazijas skolotājs dzejnieks A. Spoģis referātā, Sociālistiskā reālisma pašreizējā attīstība, apskatīja galvenokārt teorētizēšanu par sociālistisko reālismu okupētās Latvijas laikrakstos un žurnālos. Zem šī virziena spaidiem raksta visi tagadējās Latvijas rakstnieki un dzejnieki, kaut tieši dzeja no šiem spaidiem cieš mazāk. A. Spoģis, ierobežotā laika dēļ, gan paspēja apskatīt tikai prozu, pret kuŗu, ievērot sociālistisko reālismu, partijas prasības vērsas visasāk.

Pārrunās red. O. Kalējs norādīja, ka Latvijas jaunie dzejnieki nesamierinās ar sociālistiskā reālisma šauro aploku un cik iespējams ies līdz tam virzienam, kāds pašreiz noteicošais pasaulē.

(Beigas 7. lpp.)

Lūcija Bērziņa

Ziņģuvu

(125. turpinājums)

Uztupusies ar saviem debesskrāpjiem, savām šaurajām ielām, savām priekšpilsētām, kas izplētušās desmitām jūdžu tālu, ar savām nenozīmīgām mazām mājelēm kā neskaitāmām sādžām apņem valdonīgo pilsētas centru. Bagāta miljonu pilsēta, kas ar savām gaišajām ugunīm, uzgriezusi muguru tumšajam, naidīgajam kontinentam, cenšas to ignorēt. Cenšas aizmirst, ka pāris desmit jūdžu no lielajiem preču namiem sākas putekļi, karstums, ūdens trūkums un cīņa ar nemīlīgu dabu. Lepna pilsēta, kas negrib atzīt, ka no angļu civilizācijas un pilsētām to šķir tūkstošiem jūdžu. Pilsēta, kas cēla savas bankas pēc Mančestras, Birmingēmas, Liverpūles banku architektūras parauga. Pilsēta, kas nebija gribējusi veidot nekā jauna, bet Klusā okeana krastā bija mēģinājusi pārdēstīt angļusakšu dzīves veidu un civilizāciju.

Filiptauniešus netraucēja tas, ka tumšais, smagais kontinents tumsā glūnēja un gaidīja savu kārtu, ka kādreizējo tumšo zemes iedzīvotāju gari vēl tagad vējainās pavasaŗa dienās čukstēja par savām sen zudušajām tiesībām uz zemi, kuŗā tagad pacēlās dārgie nami un izlocījās braucamo rīku straumē nosmacētās ielas. Filiptauniešiem nebija laika domāt par tādām lietām. Tie skrēja un brauca no rīta līdz vakaram, lai varētu vairot savu mantu, uzcelt vēl greznākas mājas, vēl lielākus preču namus, vēl bagātāku dzīvi. Jau divi simt gadu viņi tā bija dzīvojuši drūmā kontinenta malā, to ignorējuši, piespieduši atkāpties arvien tālāk un tālāk no greznā centra, kas, tumsai iestājoties, laistījās miljonos uguņu, raidot pret tumšajām nakts debesīm krāsainās neona gaismas, — simbolizējot naudu, ko varēja pārvērst gaismā. Te nu viņa bija — lepnā, modernā Filiptauna, vienaldzīga, cietsirdīga pret visu, kas neveicināja tās labklājību, kavēja tās augšanu un izveidošanos par Klusā okeana karalieni, tā piekrastes pērli. Tā nu viņa te stāvēja pie viena no skaistākajiem pasaules līčiem — lepna, ka panākusi savu, ka pauda angļu civilizācijas uzvaru pār nemīlīgo apkārtni, ka atgādināja savu māti Londonu, jaunāku, modernāku Londonu — gaišākas, siltākas saules apspīdētu. Lepna, ka tik maz upurējusi no savām angliskajām īpašībām kontinentam, kas negribīgi ļāvis tai uzmesties uz gleznainām pieliča klintīm. Moderna, skaista angļu lielpilsēta primitīvajam melnajam cilvēkam atņemtajā kontinentā.

Osta tiešām skaista. Uz ūdens bija miers un klusums. Kaut kur tālumā rūca nemierīgā un straujā lielpilsētas satiksme, priekšpilsētas vilcieni brīžam aizdārdēja pāri lielajam tiltam. Bet šie trokšņi pasažieŗus kuģītī maz traucēja. Siltajā saulē tie sēdēja uz klāja, ļāva daudzstāvu dzīvokļu namiem slīdēt garām un kavējās pie dārzu un parku zaļuma.

* * *

„Burvīgi, Līvija, tiešām burvīgi," aizrautīgi jūsmoja Anna, nostājusies pie savas kādreizējās studiju biedrenes loga un uztverdama skaisto dārzu priekšpilsētas un liča. panorāmu: „Cik skaistā vietā tu esi iekārtojusies! Braucot pie tevis kuģītī, es atkal pēc vairāk nekā gada starpbrīža apjautu, cik daba var būt skaista. Man jau bija piemirsies, ka ir arī skaistas vietas."

„Kas tev tik ilgi lika dzīvot nometnē? Tu esi vieniniece — varēji viegli pārcelties uz citu vietu."

„Man likās, ka nometnē varēšu pierast pie dzīves Austrālijā."

„Nu, es gan tā nedomāju, mēģināju jau tūlīt pārcelties tuvāk Filiptaunai. Neesmu to nožēlojusi. Dzīve lielpilsētā ir daudz patīkamāka. Galvenais — daudz brīvāka."

„Es nebiju iedomājusies, ka Filiptauna ir tik skaista pilsēta. Redzēju to tikai naktī — toreiz, kad mūs veda no kuģa uz nometni. Stacijas apkārtne sevišķi pievilcīga neizskatījās."

„Lielpilsētās stacijas apkaime nekad nav pievilcīga", gudri novilka Līvija.

„Es nemaz nepētīju stacijas apkārtni. Sāku meklēt istabu labākos rajonos. Šo pilsētas daļu latvieši dēvē „Pārdaugavu", bet tie šeit nemaz apmešanos nemeklē, baidās, ka izmāks par dārgu. Man tomēr laimējās, saimniece, veca kundze, izrēja man divas istabiņas. Par to es maksāju nelielu īri un palīdzu viņai mazliet apkopt telpas un vakaros sagatavot ēdienu. Man ir vairāk darba, toties glītākas telpas un acīm tīkamāka apkārtne."

„Cik liela starpība šeit Austrālijā starp dabu tālāk no jūŗas un piejūŗas ainavām! Laikam tikai bagātnieki var atļauties dzīvot tuvāk jūŗai. Es nezinu, vai varēšu šeit iekārtoties."

„Tieši otrādi. Tālāk no pilsētas var atļauties dzīvot tikai tie, kam ir daudz naudas. Lai ērti un cilvēcīgi dzīvotu uz laukiem, ir vajadzīga nauda. Ērtības tālāk projām no civilizācijas prasa līdzekļus. Tāpēc arī latvieši, kas sākumā ar sajūsmu brauca projām no lielpilsētas, cerēdami uz laukiem nopelnīt lielo naudu, tagad lēnītiņām visi pārceļas uz lielākiem centriem, tuvāk lielpilsētas gaismām un ērtībām. Filptaunā pēdējā laikā latviešu kolonija ievērojami pieaugusi. Visi šie ir tādi agrāki jūsmotāji par tāliem ziliem apvāršņiem, kas cerēja atrast laimi tālāk no pilsētas dūmiem."

„Zilie apvāršņi bieži tīti sarkanu smilšu vētru putekļos, tad tur nekāda ziluma nevar saskatīt."

„Tu jau to esi pārbaudījusi. Tādēļ arī esi noilgojusies pēc lielpilsētas dūmakainā un smacīgā gaisa."

„Šodien gan smaceņa virs ostas neredzēja. Vai tad jūŗas vēji to neiziklīdina?"

„Neideālizē visu. Arī šai lielpilsētā klimats nav ideāls, lai gan konsuls Vācijā pirms izbraukšanas mān mēģināja iestāstīt, ka Filiptaunas klimats ir vislabākais pasaulē. Varbūt labākais dienvidu puslodē, bet ne pasaulē. Bet sāku tev stāstīt par latviešiem. Patlaban jau diezgan liels latviešu skaits saradies Filiptaunā un ir sākusies apzināšana. Mēģina noskaidrot, kas te ir un cik rosīga sabiedriskā dzīve būtu iespējama. Varbūt varēsim sākt tādu pašu rosību kā Vācijā iekām izklīdām katrs uz savu pusi."

(Turpinājums seko)

Filmas par Igluliku

Filmas par dzīvi ziemeļos, Igluliķā, 500 jūdžu aiz polārā loka, 11. oktobrī Latviešu namā ap pusotra simt skatītājiem rādīja doktorands Andris Rode. Daba un pārtikas sagāde, roņu un valrusu medības ūdeni starp ledus blāķiem, stirnām līdzīgo dzīvnieku karibū dzenāšana, galināšana, dirāšana, gaļas sadalīšana un transports uz mednieku mugurām pāri jūdzēm garām sūnaino salu klintīm, sniega un ledus mītņu celšana, suņu barošana, iejūgšana un izjūgšana — bija skati, kas visvairāk likās saistījuši filmētāja uzmanību. Šad tad uz ekrāna parādījās arī ,divi letiņi, kas neprot uzvesties" (kā paskaidroja pats doktorands) eskimu tērpos un darbā (no „letiņiem" nekur vairs nevarot izvairīties — viņš teica), salu iezemieši gan ziemas, gan vasaras apģērbos, pa laivai, pa harpunai, pa šautenei, pa zāģim un pa cirvim, bet visvairāk — ledi, dzīvnieki un daudz, daudz sarkanu asiņu . . . Šķita, Džeka Londona grāmatās pieminētais „gaļas likums" vēl joprojām ir visbiežāk piemērotais „likums" tālajos ziemeļos — likums, kas nosaka ēšanas nepieciešamību un apēšanas tiesības jeb dzīvību stiprākajam, nāvi vājākajam, vientiesīgākajam un tāpēc, varbūt, arī labākajam un skaistākajam. Labums un skaistums šī likuma priekšā paliek tikai mākslīgi, „kultūras laboratorijās" sakonstruēti jēdzieni.

Sarīkojumā, ko bija organizējusi Toronto latviešu biedrība, Andris Rode ar savām uz kultūrfilmu nosaukumu nepretenciozajām, personīgām atmiņām uzņemtajām filmām bija stājies sākotnēji programmēto Jura Benjamiņa zemūdens filmu vietā, pēdējam esot aizkavētam kādā lidlaukā kaut kur kontinenta dienvidos. Laika trūkuma dēļ nepaspējis sagatavot attiecīgu priekšlasījumu (aizstāšanu noorganizēja tikai dažas stundas pirms izrādes sākuma), Andris Rode tomēr filmai ritot īsi un asprātīgi paskaidroja uzņemumos parādītās darbības norises un to nozīmi, bet starpbrīdi un beigās atbildēja uz skatītāju jautājumiem par eskimu dzīves un darba apstākļiem, sociālo iekārtu, izglītību, raksturu un paražām vispār. Vai skatītāji ar programmas maiņu bija ieguvuši vai zaudējuši, par to daudzi palika dalītās domās. Atzinības un aplausu netrūka.

O. L.

Eskimu zēns Igluliķā

Valijas Mērnieces zīmējums „Latvijai Amerikā"

Toronto ziņas

● TLB sestdienas skola ar 23. oktobri no savām pagaidu telpām, Hurona ielas pamatskolā, pāriet atpakaļ līdzšinējās Jesse Ketchum pamatskolā, 61 Davenport Rd.

● Toronto latviešu biedrības rīkotajā veco māmuļu vakarā 17. oktobrī DV namā bija ieradušies ap 70 apmeklētāju. Norisi ralti vadīja Edīte Āpše, TLB valdes priekšniek a vietniecei M. Matīsai atklāšanas uzrunā minot, ka katram cilvēka dzīves posmam, tāpat kā gada laikam, ir savs skaistums. Vakaru dziesmām kuplināja Marta Adama, klavierpavadījumus spēlējot Olgai Upeniecei, bet Ērika Krēmane ar deklamācijām. Milda Kirša stāstīja par latviešu bēgļu gaitām Pirmā pasaules kaņa laikā, esot pašai līdzgaitniecei no Jēkabpils līdz Maskavai. Atmiņās par savām skolas gaitām pakavējās Marta Grīnbauma, bet Milda Jansone stāstīja par Alažu draudzes skolu, kuŗā sarunu valoda obligāti bijusi krievu. Ja kāds pienākts runājot latviski, kaklā uzkārts sprungulis, kas bijis jānēsā tik ilgi, kamēr noķerts kāds cits „vainīgais". Arī torelz 7 gadus vecajai Mildai bijis jāizcieš šāds sods. Pēkšņi izdzirdējusi slaidu puisi latviski sakām: „Redzi, mazajai arī uzkārts sprungulis!" Teicējs bijis vēlākais Latvijas armijas ģenerālis Klinsons, kas pieliecies, lai mazā to uzkārtu viņam . . . Rīkotājām par cienastu un interesanto vakaru veco māmuļu vārdā pateicās Milda Kirša.

● TLTA sestdienas ģimnazijas vecāku sapulcē 15. oktobrī Latviešu namā pēc mācībām bija ieradušies ap 60 dalībnieku, apmēram puse no visiem vecākiem, kuŗu bērni apmeklē šo latviešu skolu. Sapulci atklāja ģimnazija direktrise V. Slavieša, protokolējot R. Kurzemniekam. Direktrise V. Slavieša sniedza pārskatu par skolas pašreizējo darbu. Šogad sestdienas ģimnaziju apmeklēja 128 audzēkņi. Mācības pasniedz 18 skolotāji un 1 palīgskolotājs. Darbojas pianiste un pāris tehnisko darbinieku. Kasieris K. Priedītis ziņoja par ģimnazijas kases stāvokli un budžetu, kas ir līdzīgs pagājušā gada budžetam, 5000 dol. Skolas padomes sekretāre G. Rāviņa sniedza ziņojumu par padomes darbību. No vecāku vidus ievēlēja klašu pārstāvjus.

● TLB sestdienas skolas vecāku sapulce notiks 3. novembrī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Pēc pusstundas sapulce būs pilntiesīga pie jebkuŗa dalībnieku skaita.

● Latviešu kaŗa veterānu strēlnieku biedrība Kanadā 8. janvārī Latviešu namā rīko Ziemsvētku kauju atceri. Bijušie Kurzemes cietokšņa cīnītāji Ziemsvētku kauju atceri pieminēs 15. janvārī Saulainē, kur svētbrīdi pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa vadīs māc. V. Liventāls no Detroitas.

● Austrumu draudzes reformācijas svētku dievkalpojumā Sv. Barnaba baznīcā 31. oktobrī plkst. 2 pēc. dziedās vīru koris Vieturs, diriģenta J. Baruša vadībā. Pēc tam baznīcas lejas zālē draudzes bazārs ar ziedoto mantu loteriju, kafijas galdu un laimes aku bērniem. Piedalīsies zeltkalis A. Gugāns (latviskās rotas), H. Jaunzeme (keramika), Ieva Engele (tautiskie audumi) un DV grāmatnīca ar grāmatu galdu.

● Ilmāra Andrejsona apdrošināšanas aģentūras birojs no agrākajām telpām (Danforth Ave.) pārcēlies uz jaunu vietu, 1232 Lawrence Ave. East, Don Mills, Ont., tālr. 447-4323.

Eduardam Vingrim būs ceturtā gleznu izstāde

Pēc Jūlija Popeļa un Arnolda Nuliša notukšajām gleznu izstādēm Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē, īsā laikā turpat trešo gleznu izstādi no 29. līdz 7. novembrim rīko Eduards Vingris, izstādot pāri par 30 savus jaunākos darbus. Šī būs jau mākslinieka ceturtā patstāvīgā gleznu izstāde. Viņa pirmā izstāde Toronto notika 1965., bet otrā — 1968. gadā. Trešā bija pērngada aprīlī. Nule šoruden rīkotā būs pēc skaita jau ceturtā Eduarda Vingŗa gleznu izstāde piecu gadu laikā. Starplaikā viņš izstādījies arī Milvokos.

Gandrīz katru gadu sarikot pa izstādei bijis darbs, kas liecina par Eduarda Vingŗa drošo mākslas ceļu, kuŗu viņš patstāvīgi sācis kopš Madrides akadēmijas beigšanas 1962. gadā, kad ar Paderevska fonda stipendiju vēl divus gadus uzturējās Indonēzijā, lasot lekcijas par Ziemeļamerikas un Eiropas mākslu un sarīkojot savu darbu izstādi Jāvas salā, kuŗas motīvi bieži parādījušies viņa gleznās. Vispār Eduarda Vingŗa gleznās manāma ļoti spēcīga dienvidnieciska ietekme, kaut gan viņa lielākā interese, liekas, pievērsusies portretiem. Milestību uz portretiem apliecina arī pats mākslinieks, sacīdams: „Jo ilgāk tos aplūkoju, jo vairāk ir kas papildināms." Viņš necieš tā saucamo „komerciālo gleznošanu", bet veltī saviem darbiem laiku un pacietību.

Madridē aizvadītos sešos studiju gados Sanfernando akadēmijā, kuŗu pabeidzis ar „profesor del debujo" gradu, Eduards Vingris iemīlējis dienvidnieciskō dabu, kuŗas īpatais krāsu gaišums samanāms viņa „klusajās dabās", gleznu gaišajos logatos, kas ar lielu rūpību ir pasa mākslinieka darinātā un ir mākslas darbi par sevi. To griezums ir vienmēr jauns un neatkārtojas. Mākslinieks tos iemīlējis ne mazāk kā savas gleznas.

Gleznu izstāde būs atvērta sestdienās un svētdienās no plkst. 2 līdz 9 vakarā, pārējās dienās no plkst. 5 līdz 9 vakarā. Atklāšana 29. oktobrī plkst. 8 vakarā, 200 Balmoral Ave.

K. S.

MAIJA SILMALE . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

ču autora (Antuana de St-Eksiperi) darbu tulkošanu, kuŗš vēlāk kļuvis par sava veida „literāro elku" okupētajā Latvijā. Silmales lielākais veikums ir franču dzejas antoloģija „Es tevi turpinu", kas iznāca pērn 16.000 eks lielā metienā, kuŗu izpirka dažu dienu laikā, teikts rakstā. (Jāpiezīmē, ka tik lielus metienus astoņu miljonu apdzīvotajā Zviedrijā piedzīvojot tikai nedaudz grāmatu. — GGR.)

Norādījis, ka atbrīvots arī Jānis Jachimovičs, raksta autors turpina, ka „raižu izraisītājas pazīmes Maijas Silmales gadījumā" ir apstāklis, ka viņai nedod darbu, nejauj publicēt tulkoto un izbraukt no okupētās Latvijas.

Maijai Silmalei „nav atļauts pieņemt ielūgumu uz Franciju, kas viņai sūtīts kā pateicība par lielisko sniegumu, iepazīstinot latviešu tautu ar franču kultūru," raksta Dagens Niheter" (S. tulkotājas un sakārtotājas sniegumu atsaucīgi atzīmējis lielais franču laikraksts „Le Monde".) Pēc atbrīvošanas Silmalei nav dots darbs un nesen iznākušajā bibliografiskajā pārskatā par pēdējo piecu gadu grāmatu ražu gan pieminēta antoloģija „Es tevi turpinu" un laba daļa tulkotāju, bet pilnīgi noklusēts, ka antoloģiju sastādījusi, daudz tulkojusi un ievadesejā franču dzeju analizējusi Maija Silmale.

„Vai tas jāsaprot tā, ka Silmale atlaista no garā vājo iestādes, lai viņu tūdaļ padarītu par cilvēku, ko Džordžs Orvels nodēvējis par ‚unperson', par cilvēku, kuŗa eksistence vien jau noklusējama?" jautā Zviedrijas lielākā laikraksta līdzstrādnieks. „Tādi cilvēki kā Maija Silmale būtu uzlūkojami par pārāk vērtīgiem padomju kultūras plaukumam un internacionālajai labai slavai, lai tos piemeklētu tāds liktenis."

GGR

Sabotāža Sibirijā

TELEFONA STABI UN KAPARA VADI NODER CITAM VAJADZIBAM

Par vārdu „sabotāža" vārdnīca paskaidro: „Bojāt darba materiālu un rīkus, lai piespiestu darba devēju piekāpties." Ņujorkas krievu valodas laikraksts jautā — vai Pad. savienībā pastāv šāda sabotāža? Velti esot meklēt uz to atbildi padomju varasvīru runās un ziņojumos. To attēlojumos krievu un to verdzinātās tautas kvēlo aizgrābtībā un jūsmo par sociālistisko sacensību, kas viņus pamudina arvien vēl lielākai darba ražības normu paaugstināšanai, nemaz neprasot par to pat darba atlīdzības paaugstināšanu.

Padomju prese vārdu „sabotāža" un tai radniecīgo „kaitniecība" piemin gauži reti, galvenokārt tikai tiesas prāvu atreferējumos, vai ziņojumos par vainīgajiem piespriestiem sodiem, kas sagādājuši zaudējumus „sociālistiskajam īpašumam!"

Pēdējos gados publicējumi par kaitniecību, šķiet, vispār kļuvuši retāki. Padomju laikrakstu lasītājiem tur, bet it īpaši aizrobežas lasītājam pat var rasties iespaids, ka sabotāžas, resp. kaitniecības padomijā vispār vairs nav un pieder tālai pagātnei. Bet reizēm pēkšņi šajā rožainajā, optimistiskajā uzskatā par tautas nostāju pret tai uzspiesto virskundzību un dzīves kārtību parādās plaisas. Kļūst zināmi gadījumi, pie tam ne vairs atsevišķi sabotāžas akti, bet masveidīgi, kaut arī padomju prese „sīkumus" līdz šim pilnīgi noklusējusi un kaitniecības iemeslus neuzdrošinās iztirzāt.

Tā „Izvestija" nesen ziņojusi no Tjumenas apgabala par kaut ko līdz šim nedzirdētu. Tālu ziemeļos — tundrā no piecdesmitiem gadiem pastāvējusi telefona līnija, kas savienojusi Obu un Jeņiseju, no Salechardas līdz Nadimai no turienes līdz Pangodi. Bija laba telefona satiksme, bet nu vairs nav. Telefona līnija funkcionēja bez traucējumiem līdz laikam, kamēr tai blakus izbūvēja tundrā ceļu, tā saucamo „zimpiku". Tikko tur, 1971. g. janvārī parādījās cilvēki, labā telefona satiksme pārtrūka.

Vietējais sakaru dienesta mezgla priekšnieks Larionovs rakstījis par to „Izvestijai", kā arī aprādījis, ka sakarā ar sabotāžu viņam uzticētais uzņēmums pusgadā cietis zaudējumus par 300.000 rubļiem. Nav bijusi diena, kad neienāktu trauksmīgs ziņojums no telefona montieŗu postenļem par nolauztiem telefona stabiem, pārrautiem vadiem, nolauztiem balstiem un tml. Pavisam sešu mēnešu laikā nolauzti ap 200 telefona balsti, 500 traversi un norauti ap 50 kilometru vara vadi un bojāts arī Nadimas upes kābelis.

Attiecīgās ministrijas vietnieks devis pavēli: „Spert ārkārtas soļus, lai nepārtrauktu sakaru dienestu un notiesāt vainīgos." Bet rīkojums palicis neizpildīts, un pēc tā izziņošanas telefona satiksme vēl „pārtrūkusi" 30 reizes. Nevienu no sabotieŗiem neatklāja, un, šķiet, Tjumenas apgabala pārvaldes amatpersonas vispār izvairījās no kaitnieku atrašanas, ziņojis pieminētais Larionovs, jo tie aizbildinājušies, ka likums neparedz sodamību par sakaru dienesta traucējumiem laikā viņš pārgājis robežu un ieradies pie kāda zemnieka Somijā, kur pavadījis 10 dienas. Pēc Somijas noteikumiem, zemniekam par gadījumu bijis jāziņo policijai, ko tas nav darījis. Šis somu zemnieks palīdzējis igaunim pie Botnijas līča pāriet robežu uz Zviedriju, kur tas ieradies Hāparantā, kas ir Zviedrijas pusē pie Somijas robežas. No turienes viņš devies uz Stokholmu, kur pieteicies pie zviedru iestādēm.

Tomēr pārbēdzējs zinājis par igauņu organizācijām Zviedrijā, kā arī viņam bijušas zināmas šo organizāciju adreses. Viņš paskaidrojis, ka tās lasījis kādā krievu izdevumā, ko tie izplatījuši Igaunijā, aprakstot šo organizāciju „pretvalstisko" darbību. Viņš arī pats piezvanījis igauņu komitejai Zviedrijā.

Nav bijuši panākumi arī Nadimas ceļu būvniecības pārvaldes rīkojumam divu nedēļu laikā novērst visas nebūšanasi Kaitnieku sabotāžai, kas laikrakstos neizskaidrotu iemeslu pēc pārtrauc telefona satiksmi ar tundru, tātad, pievienojoties vēl iestāžu „sabotāžiskā" izturēšanās. Kur to uzdevums būtu jo aktīvi cīnīties ar kaitniecību, neizskaidrojamu iemeslu pēc tās vairoties to darīt un tikai vienkārši „atrakstoties".

Apskatītais sabotāžas vai kaitniecības nodarījums, kā nu to nosaukt — nav vienīgais. Tā tikai viena ilustrācija un kāda dzīves aina Pad. savienībā. Tur visu rīko „no augšas" pēc teorētiskiem aprēķiniem pieņemta plāna, kas nereti sastopas ar tautas pretestību un no Maskavas tālu esošo vietējo iestāžu nevēlēšanos vai nemākulību tikt ar savām problēmām galā.

Arī telefona satiksme starp Salechardu un Pangodu darbojusies tikai dažus mēnešus. Kaitnieki to pārtraukuši un to atjaunot neizdevies.

Mums, rietumniekiem, skaidrs tas, ka vainas nav meklējamas tundras cilvēkos, bet gan pašā padomju sistēmā un dažādu tautību verdzināšanā.

—lb

Aizdomīgi pārbēdzēji Zviedrijā

Rietumu zemēs dzīvojošos igauņus satraucis kāds neparasts gadījums, par ko igauņi nav īsti skaidrībā, vai tā bijusi bēgšana no neciešamā režīma, vai brīvprātīga ierašanās rietumu pasaulē kādā speciālā uzdevumā. Gadījumu atreferē igauņu prese.

Zviedrijā 2. oktobrī no Igaunijas ieradies 35 gadus vecais elektriķis Heiko Jogisma. Pēc viņa stāsta zviedru iestāžu pārstāvjiem un arī igauņu organizāciju locekļiem, bēglis dzīvojis kolchozā, netālu no Tallinas. Mācījies ievērojamā Igaunijas arodskolā Kundā, ko beidzis. Viņš bijis arī mednieks. Kādu dienu, septembrī, viņš ar bisi motociklā devies medībās uz padomju Kareliju (karelieši ir somu izcelsmes iedzīvotāji un šo apgabalu krievi saņēma no somiem pēc Pad. savienības - Somija kaŗa.) Medību laikā viņš pārgājis robežu un ieradies pie kāda zemnieka Somijā, kur pavadījis 10 dienas. Pēc Somijas noteikumiem, zemniekam par gadījumu bijis jāziņo policijai, ko tas nav darījis. Šis somu zemnieks palīdzējis igaunim pie Botnijas līča pāriet robežu uz Zviedriju, kur tas ieradies Hāparantā, kas ir Zviedrijas pusē pie Somijas robežas. No turienes viņš devies uz Stokholmu, kur pieteicies pie zviedru iestādēm.

Tomēr pārbēdzējs zinājis par igauņu organizācijām Zviedrijā, kā arī viņam bijušas zināmas šo organizāciju adreses. Viņš paskaidrojis, ka tās lasījis kādā krievu izdevumā, ko tie izplatījuši Igaunijā, aprakstot šo organizāciju „pretvalstisko" darbību. Viņš arī pats piezvanījis igauņu komitejai Zviedrijā. Igauņu trimdas prese, novērtējot bēgšanu, savos spriedumos ir ļoti piesardzīga. Pēc igauņu ieskata, bēgšana ir ļoti dīvaina. Jau fakts vien, ka uz Karēliju varēja braukt ar medību bisi motociklā un atstāt to pie robežas, vedina domāt, ka bēglim bijusi padomju iestāžu uzticība, jo ne katrs Pad. savienībā drīkst iegādāties šaujamo ieroci. Iespējams, ka bēglis dabūs patvēruma tiesības Zviedrijā, kaut gan viņa vēlēšanās esot nokļūt ASV. Šīni sakarībā igauņu trimdas prese atzīmē kādu citu, līdzīgi zīmīgu gadījumu. Šovasar zviedru armijas manevros tālajos ziemeļos kaŗavīri satikuši četrus krievus. Viņi zviedriem paskaidrojuši, ka sēņojot noklīduši un pārnākuši Zviedrijā. Kā pierādījums katram bijis sēņu maisiņš.

—be

Kanadas Daugavas vanadžu sarīkojums ar nosaukumu

"Romas pagrabiņā"

sestdien, š. g. 23. oktobrī, pl. 7.30 vakarā DV namā,

125 BROADVIEW AVE., TORONTO,

ar jautru programmu, dziesmām un humoru.

Pilna bufete ar „oriģinālām atspirdzinājumiem - receptēm". Viesus apkalpos pie galdiņiem, apkalpotājas būs tērptas laikmetam un sarīkojuma nosaukumam atbilstošos tērpos.

DEJA. Spēlēs DV kapella „RUNČI TRIMDĀ". Ieeja: $2.-, jauniešiem: $1.-.

SKATUVES DARBINIECES JUBILEJA

Uz 70 aizvadītiem mūža gadiem 30. septembrī varēja atskatīties agrākā Toronto latviešu biedrības drāmas ansambļa dalībniece Ērika Krēmane, kuŗa vēl vienmēr aktīvi piedalās latviešu sarīkojumos ar deklamācijām un tēlojumiem Īslugās.

Jubilāre teātrim pievērsusies jau agrā jaunībā un pirmo reizi uzstājusies nelielā lomā 1920. gadā Nikolaja teātrī Gorkijā un pērngad varēja atzīmēt 50 gadus skatuves darbā.

Ē. Krēmane mācījusies daiļrunību pie Jēkaba Dubura un Kristapa Lindes. Darbojusies Rīgas aizsardžu teātŗa ansamblī režisora A. Amtmaņa-Brīedīša un T. Podnieka vadībā. Vācijā piedalījusies Mērnoekas ansamblī, Anglijā — B. Zvaigznes un V. Pukata iestudējumos Lesterā.

Pie jubilāres „komisko vecenu"

Ērika Krēmane

tēliem pieder Rūdolfa Blaumaņa Bebene un Pindaciša, bet no nopietnajām lomām izcilākās ir Roplainiete un vešeriene Ugunī. Ē. Krēmanei ir divas meitas — Vija Grimba un Ausma Sauemagi ar znotiem un trim mazdēliem.

Ls.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

401 College St., Toronto 174, Ont.

tel. 924-2775

maksā

5¼% PAR NOGULDIJUMIEM

6% PAR ILGTERMIŅA NOGULDIJUMIEM

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZE AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRIBA IZDARA DZĪVIBAS APDROŠINAŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $500.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,

sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas Veco māmuļu pēcpusd ienā 17. oktobrī DV namā Toronto.
Foto: Juris Sauemagi

Čikagas vanadžu Raibajā vakarā

Čikagas DV gadskārtējā rud Raibajā vakarā a dziņu, godināja a ta jaunatnes kopu jau otro gadu pēc meistara nosaukum šu rīkotās meistars kā. Vienība guva cīkstēs pret Kanad natnes sastādīto v DV 2. globālo dien ketbolistiem klāte nāja I. Dumpis.

Komandas sastā vars Baumanis, K manis, Andris Br Dumpis, Eriks Kli deks, Kārlis Lude peiks, Arnis Tolks

Jaunos sportistus DV apvienības prie tols, apvienības kul ditājs R. Arums, prieksnmece E. Sm parvaldes priekšnie nis.

Čikagas DV apv meks pasniedza DV zelta V. Kupreičika bem. Goda raksts s ta, bet atzinības ra dzīte un E. Guļbe. minaja inģiem apla

Priekšnesumu dajā Z. Polīte attēloja „ gā", kopas vanadže co lauku pirtiņas-d meja V. Dāboliņa. ietērpu šim vakaran Priedulāja.

ATAŠEJS „MA

Septembŗa beigās latviešiem pasts pie grezni iespiestu ielūg viešu mākslas filma izrādi" 3. oktobrī k tas centra kino teāt scenāriju pēc Rutku esot rakstījuši J. An Leimani. Ielūdzējs: pa, PSRS vēstniecib atašejs, tas pats pa, kam bija jāuzman bēg šacha lielmeista

Stokholmas latviešo da tas, kā Liepa ieguv ses, pat visjaunākās un spiegam viss iespē

SAVIEN

ŅUJORKA

● Apvienoto nāciju (UNICEF) šāgada kartiņu autoru vidū Ņujorkas mākslinieka sa vārds, par kuŗa dota Latvija. Krāsain rādīta žirafe, mērk tropiskā apkārtnē. sveikumi iespiesti pie angļu, franču, spāņu, niešu.

Astro

2198 Bloo

Izkā

pazemi

BUENOS A

no 27. nov.

BARBADOS

Viena nedēļa

Lūdzu zvan

Z

Andrups and Kalv

TONE, Fifty Plate

„ „

Spekke, A. The Bal

„ Baltij

„ Atmiņ

„ Senie

grafisk

Kaŗavīru dzīves st

Goppers, K. Krust

Kasparsons, K. Di

Liepa, A. Rīgas pr

Strautmanis, A. P

PIEPRASĀMI AP

R. KRŪKL

511 Charles

kā arī

O. DĪĶA G

L. RUMAK

27 Miller

DV GRĀM

Čikagas vanadžu Raibajā vakarā

Čikagas DV vanadžu kopas gadskārtējā rudens sarīkojumā, Raibajā vakarā ar Dižmāras tirdziņu, godināja apvienības sporta jaunatnes kopu basketbolā, kas jau otro gadu pēc kārtas ieguva meistara nosaukumu ASV latviešu rikotās meistarsacīkstēs Ņujorkā. Vienība guva arī uzvaru sacīkstēs pret Kanadas latviešu jaunatnes sastādīto vienību Toronto DV 2. globālo dienu laikā. Ar basketbolistiem klātesošos iepazistināja I. Dumpis.

Komandas sastāvā spēlēja: Aivars Baumanis, Raimonds Baumanis, Andris Brende, Pēteris Dumpis, Eriks Kildišs, Jānis Ludeks, Kārlis Ludeks, Juris Rupeiks, Arnis Tolks un Vilis Vītols.

Jaunos sportistus sveica Čikagas DV apvienības priekšnieks U. Vītols, apvienības kultūras daļas vadītājs R. Arums, vanadžu kopas priekšniece E. Smita un sporta parvaldes priekšnieks V. Baumanis.

Čikagas DV apvienības priekšnieks pasniedza DV Krūsu nozīmes zelta V. Kupreičikam un A. Zaubem. Goda rakstu saņēma S. Smita, bet atzinības rakstus A. Rudzīte un E. Gulbe. Apbalvotos sumināja ilgiem aplausiem.

Priekšnesumu daļā E. Smita un Z. Polite attēloja „Gājienu pirtupā", kopas vanadzēm dziedot veco lauku pirtiņas dziesmu. Deklamēja V. Daboliņa. Krāšņo rudens ieterpu šim vakaram darināja M. Priedulāja.

V. D.

Mākslinieka Arnolda Nuliša gleznu skati 16. oktobrī atklāja LNAK valdes loceklis J. Mežaks. Uzņēmumā pēc izstādes atklāšanas, no kreisās: Eduards Dzenis, Ēriks Dzenis ar dēlu Ugu, māksl. vienības Latvis valdes priekšsēdis Jānis Zuntaks, Arnolds Nulītis un tēlnieks Hugo Mercs.

Foto: V. Cinis

Vainags Kudirkas izdošanas vietā

Šoruden paiet gads kopš diviem traģiskiem notikumiem ar lietuviešiem. Pagājušā gada 15. oktobrī tēvs un dēls Brazinski nolaupīja lidmašīnu un no Pad. savienības dienvidiem pārbēga uz Turciju, bet 23. novembrī lietuvietis Kudirka nobēga no padomju zvejas kuģa uz ASV krasta apsardzības kuģa, prasot politisko bēgļa patvēruma tiesības. Pēc dažām stundām lietuviešu bēgli brutāli atdeva atpakaļ krieviem. Abus gadījumus brīvās pasaules lietuvieši nav uzskatījuši par nokārtotiem.

Ir paredzams, ka abus Brazinskus tiesās Turcijā. Noteikts tiesas datums nav zināms, bet domājams, ka tas varētu būt ap novembra sākumu. Rietumu pasaules lietuvieši, it sevišķi ASV lietuvieši, ir ar naudas ziedojumiem atbalstījuši Brazinskus un viņu nākamo tiesas procesu. Ir salīgts labs advokāts, iespējami labākais, ko lietuvieši varējuši sameklēt. Advokāts C. Jardimči ir agrākais Turcijas tieslietu ministrs un labs draugs tagadējam prezidentam Erimam. Viņš bija ieradies Ņujorkā, kur saticies ar lietuviešu centrālo organizāciju pārstāvjiem un žurnālistiem. Saruna noritējusi franču valodā, jo advokāts citu svešvalodu nerunā. Pēc viņa domām, izredzes Brazinskiem ir samērā labas. Pēc advokāta vērtējuma dēls sodu varbūt nesaņems un iespējams, ka pēc tiesas sēdes viņu atbrīvo.

Pret tēvu apsūdziba ir smagāka. Aizstāvis domā, ka tēvam varētu piespriest 3 — 5 gadus cietumu. Viņš apsūdzēts vairākos punktos, ka lietojot ieroci nolaupījis lidmašīnu, ievainojis stuartesi, apdraudējis lidmašīnas pasažierus un sacēlis pāniku. Bez tam krievi visādā veidā cenšas abus bēgļus apsūdzēt dažādos noziegumos. Pēc iesūtītiem krievu sarakstiem, abu Brazinsku „noziegumu" klāsts esot 400 — 500, pierakstot gan laupīšanas un slepkavības, gan spekulācijas un citus pārkāpumus.

Abi apcietinātie bēgļi Turcijā dzīvojuši labos apstākļos. Pēdējos 10 mēnešos tiem ierādīts pat dzīvoklis, protams, policistam vienmēr atrodoties pie durvīm. Īsi pirms tiesas prāvas abi apsūdzētie pārvietoti atpakaļ uz cietumu.

Arī Kudirkas gadījumu lietuvieši nav aizmirsuši. Šā notikuma viena gada atcerei lietuvieši ASV austrumu krastā gatavo demonstrācijas ar runām un uzsaukumiem. Ņujorkā šāda akcija notiks 20. novembrī Kvīnsā. Bostonā plānotas lielākas akcijas. Bostonas lietuvieši gatavojas ar kuģi izbraukt jūrā un Kudirkas izdošanas vietā nolikt vainagu. Kudirku tiesāja no 17. — 20. maijam Lietuvē.

Kā Kudirkas, tā Brazinsku un arī Simukaišu lietā (Simukaiši mēģināja lidmašīnā izbēgt no Lietuvas uz Zviedriju pagājušo rudeni, bet mēģinājums neizdevās un par bēgšanu viņus notiesāja), lietuvieši griezušies pie pasaules bēgļu organizācijām, lūdzot tiem palīdzēt. Kaut gan lūgumi uzņemti ar simpatijām, nekāda akcija nav notikusi. Lietuviešu centrālo organizāciju pārstāvjiem bijusi saruna par šo tematu arī ar ASV ārlietu ministrijas un Baltā nama pārstāvjiem, bet rezultāti atklātībai nav zināmi.

V. Irbe

ATAŠEJS „MAKŠĶERĒ"

Septembra beigās Stokholmas latviešiem pasts piegādāja kādu grezni iespiestu ielūgumu uz „latviešu mākslas filmas Vella kalpi izrādi" 3. oktobrī kādā no pilsētas centra kino teātriem. Filmas scenāriju pēc Rutku Tēva romāna esot rakstījuši J. Anerauds ar A. Leimani. Ielūdzējs: „Alberts Liepa, PSRS vēstniecības Zviedrijā atašejs, tas pats Alberts Liepa, kam bija jāuzmana, lai neaizbēg šacha lielmeistars Spaskis.

Stokholmas latviešos izbrīnu rada tas, kā Liepa ieguvis viņu adreses, pat visjaunākās? Čekistam un spiegam viss iespējams. —s.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Apvienoto nāciju bērnu fonda (UNICEF) šāgada Ziemsvētku kartiņu autoru vidū lasāms arī Ņujorkas mākslinieka Ezekila Šlosa vārds, par kuŗa dzimteni uzdota Latvija. Krāsainā zīmējumā rādīta žirafe, mērkaķi un zivis tropiskā apkārtnē. Kartiņas apsveikumi iespiesti piecās valodās: angļu, franču, spāņu, krievu un ķīniešu.

● Nav nekas neparasts, ja Ņujorkā dienas vai nakts laikā dzīvokļus un mājas apmeklē nelūgti ciemiņi, kas meklē sev noderīgu un citiem piederošu mantu. Manhatenā namzini L. aktobŗa sākumā apmeklējuši garnadži, kas viņa prombūtnes laikā izvandījuši dzīvokli. Paņemta nauda un vērtslietas. Īres nauda bijusi citur un to zagli nav atraduši. Par gadījumu ziņots policijai, bet tā vainīgos nav atradusi. —be

Astro Travel Service

2198 Bloor St. West, Toronto 9, tālrunis 766-1118

Izkārtojam ceļojumus par pazeminātām cenām visā pasaulē

BUENOS AIRES
no 27. nov. — 17. dec. tikai $330.00.

BARBADOS:
Viena nedēļa tikai $149.00.

Lūdzu zvanīt tuvākai informācijai Mrs. V. Vasara.

Apgāda ZELTA ĀBELE izdevumi:

Andrups and Kalve, Latvian Literature, ies.	$9.—
TONE, Fifty Plates, kartona vākos	12.—
" " audekla vākos	18.50
Spekke, A. The Baltic Sea in Ancient Maps, ies.	14.—
" Baltijas jūra senajās kartēs, ies	6.—
" Atmiņu brīži, ies.	12.—
" Senie dzintara ceļi un Austrumbaltijas ģeografiskā atklāšana, ies	8.50
Karavīru dzīves stāsti: Butkus, Auzāns, Veiss, broš.	—,25
Briedis, broš.	—.85
Goppers, K. Krusttēvs Oskars, broš.	1.60
Kasparsons, K. Divas esejas	2.80
Liepa, A. Rīgas privātdetektīvi, broš. $2.—, ies.	2.80
Strautmanis, A. Pulkv. Lobe 70-gadnieks	2.—

PIEPRASĀMI APGĀDA PĀRSTĀVIM,
R. KRŪKLIŠA GRĀMATNĪCAI
511 Charles St., East Lansing, Mich. 48823
kā arī
O. DIĶA GRĀMATNĪCAI, R. 2. Waverly, Ohio, 45690
L. RUMAKA GRĀMATNĪCAI
27 Miller Place, Hempstead, N. Y. 11550
DV GRĀMATNĪCAI, 491 College St., Toronto 174, Ont.

KOSIĢINAM SAGĀDĀTA „KARSTA" UZŅEMŠANA

Sakarā ar Pad. savienības ministru prezidenta Kosīgina apmeklējumu 18. oktobrī Otavā, Kanādas galvaspilsētā problēmas iesākās agri no rīta, kad policija atrada divas sprāgstbumbas un vienpadsmit „molotova kokteiļus" Pad. savienības sūtniecības tuvumā un arestēja 3 vīriešus. Tam sekoja ap 1500 protestētāju demonstrācija, ko organizēja īpaša sadarbības komiteja.

Pēcpusdienā, kad Kosīgins ar ministru prezidentu Trudo atstāja parlamenta centra ēku un nolēma pastaigāties jaukajā rudens dienā līdz netālajam ēkas austrumu spārnam, pusceļā kāds jauns vīrietis izlauzās cauri reportieŗu un fotografu baram, kas sekoja Kosīginam un Trudo un no mugurpuses uzlēca Kosīginam mugurā, ar abām rokām aptverot augstā Kremļa viesa kaklu un plecus, bet viņu pilnīgi zemē nenogāza, jo tūlīt piesteidzās seši RCMP vīri un satvēra uzbrucēju. Aizturētais sauca: „Brīvību Ungārijai!" Trudo palīdzēja viesim sakārtot no pleca norauto uzvalku, tas turpināja gājienu ar saburzītiem matiem un kaklasaiti, bet citādi neievainots.

Uzbrucējs izrādījās par 27 g. veco ungāru bēgli Gezu Matrai no Toronto. Viņš ir kredīstistu partijas kandidāts Ontario provinces vēlēšanās Haiparka rajonā. Matrai sastāv labā spārna Edmunda Burkes savienībā, kas ir pazīstama pretkomūnisma cīnītāju organizācija. Policija arestēja Matrai tālākai pratināšanai, apvainojot par uzbrukumu.. Pie aizturētā neatrada nekādus ieročus. Uzbrukuma laikā demonstranti pūlī sauca: „Krievu cūka, ej mājās!"

Trudo pēc incidenta atvainojās Kosīginam, bet nesapēma nekādu atbildi. Trudo sevišķi nožēloja šo incidentu tāpēc, ka viņam tagad „būšot grūti lūgt Kosīginam par apspiestām tautību grupām Pad.

(Beigas 8. lpp.)

Ceļš uz izglītību vispirms komjauniešiem

Par studentu uzņemšanas gaitu un to pienākumiem LTA korespondentam pastāsta okupētās Latvijas augstākās un vidējās speciālās izglītības ministrs I. Andersons. Saruna ievietota Rīgas izdevumā „Padomju Jaunatne".

I. Andersons pastāsta, ka visu 10 augstskolu dienas nodaļās uzņemti 4400 cilvēki, kuŗi visi labāk vai sliktāk izturējuši iestāju pārbaudījumus. Uzņemšanas komisijai lūgumus uzņemšanai iesniegusi 10.000 jaunieši.

Arpus konkursa uzņemti 370 sagatavošanas nodaļu klusītāji, kas sekmīgi nokārtojuši pārbaudījumus. Tie ir partijas speciāli izraudzīti jaunieši bez pabeigtas vidējās izglītības, kuŗus pa vasarām sevišķos kursos augstskolās sagatavo. (Tie ir izlase, ar speciālu partijas uzticību — ref.)

Bez tam katru gadu zināmu skaitu uzņem arī vakara kursā, kur mācās tie, kas pa dienu strādā, un arī tā saucamajā neklātienes kursā, kuŗiem piesūta tikai lekcijas, un kuŗi izvēlētajā augstskolā ierodas tikai uz eksāmeniem.

I. Andersons nepastāsta cik studentu katrā augstskolā uzņemts, tikai min, ka visiekārojamākās fakultātes šogad bijušas ekonomijas, juridiskā, filoloģijas un medicīnas. Andersons gan atzīst, ka sevišķi fizika un matēmatika aizvien vēl esot „šaurā vietā" vidusskolu audzēkņu sagatavošanā. Šie nopietnie trūkumi jānovēršot.

Arī universitātē un politechniskajā institūtā paredzēts padziļināt un paplašināt pielietojamās matēmatikas, skaitļošanas technikas un automatisko vadīšanas sistēmu mācīšanu. Šiem virzieniem pievērsīšot arī daļu studentu, kas apgūstot radnieciskas speciālitātes. Turpmāk visiem studentiem obligāta būšot sabiedriski politiskās prakses sistēma, jo augstskolām jāizlaižot politiski nobrieduši, radoši un mērķtieciģi cilvēki.

Jāpiebilst, ka iestāju pārbaudījumi visās Latvijas augstskolās ir grūti, jo studēt gribētāju ir daudz. Jāiesniedz arī politiskās uzticības apliecība, ko parasti izdod partijas rajona komitejas, kolchozu, ciemu vai ciematu komitejas, un arī apliecības par praktisko darbu.

Nepiepildīto sapņu lielceļš

Dienvidos no Josemitu nacionālā parka sākas 49. ceļš, kas pazīstams arī kā „Zelta lielceļš" vai „Nepiepildīto sapņu lielceļš". Pa šo ceļu var apciemot kādreizējās Kalifornijas zelta atrašanas vietas.

Zelta drudzis sākās 1849. gadā, kad pa šo ceļu plūda neskaitāmi laimes meklētāji. Tur bija gan godīgi cilvēki, gan dažādi pakļīdeņi un dēkaiņi, bagāti un nabagi, kāršu spēlmaņi un pistoļu varoņi. Virs ceļiem pacēlās putekļu mākoņi, ko bija sacēlušas daudzās pasta karietes, mūļu gājieni, pārtikas piegādes karavānas un viss cits, kas tikai kaut kā kustējās. Zelta meklētājus nosauca par „četrdesmitdeviņniekiem", kas nozīmēja zelta atrašanas gadu. Droši vien, arī ceļa numurs izvēlēts ar nolūku tāds pats, lai palīdzētu stāstīt leģendas un nostāstus par labajiem zelta laikiem.

Skriešana pēc zelta ilga tikai 10 gadus, bet tajā laikā tur atrada zeltu vairāk kā 600 miljonu dolaru vērtībā pēc toreizējās naudas kursa. Pirmo zelta atradni atklāja 1884. gadā apkārtnē, ko tagad pazīst par Pleiservilli (Placerville). Iedzīvotāju skaits tur vairojās tik strauji, ka pilsēta konkurēja ar Sanfrancisko un Sakramento.

Tomēr drošākais veids, kā tajā laikā varēja kļūt bagāts, bija nevis zelta meklēšana, bet uzsākot kādu veikalu un apgādājot zeltračus ar nepieciešamām mantām. Pleiservillē J. M. Studebekers sāka būvēt ričas. Filips Armūrs sāka savu skārni, kas tagad izveidojies par ievērojamu gaļas sadales uzņēmuma vietu ASV.

Dienvidos no Pleiservilles atradās Sausā pilsēta (Drytown), bet tā nemaz neatbilda savam vārdam, jo sausuma tur nebija nekāda. Zeltraču laikā tur atradās 26 krogi (saloni), kas rūpējās par „sauso" zeltraču „atvēsināšanu". Zāļu ielejā (Grass Valley) bija apmešanās vieta toreiz labi pazīstamai īru skaistulei un kurtizanei Lolai Montezai. Pirms ierašanās ASV viņa bija Bavarijas karaļa Ludviga mīļākā. Viņas rīkotās pieņemšanās piedalījušies toreiz ievērojamākie vīri, kā Francis Lists, Viktors Igo un Aleksandrs Dimā.

Pleiservillē notiekdaudz zādzību un šaušanās ar pistolēm. Pilsētā mēģināja ievest kārtību ar stingriem likumiem. Toreiz modē bija kāršanas, kas Pleiservillē notikušas katru dienu, izņemot svētdienas. Ne vienmēr tiesneši zinājuši likumus un spriedušī kā pagadījies. Kad kāds sodīts par mūļa zādzību, bet vainīgajam naudas nav bijis ko sodu samaksāt, tiesas izdevumus vajadzējis samaksāt apzagtajam.

Pati īpatnējākā vieta ir dažas jūdzes uz dienvidiem esošā ķīniešu nometne (Chinese Camp). Tūkstošiem ķīniešu te agrāk apmetušies un meklējuši zeltu. Kad 1856. gada 25. oktobrī divu ķīniešu nogrupējumu starpā izcēlusies kauja, vienā pusē kāvušies 1200 Sama Yap Tonga piekritēji, otrā — Jana Vo Tonga 900 viru. Cīņa notikusi 3 jūdzes ārpus nometnes, ko sauca par Krimas līdzenumu. Cietušo tomēr bijis maz, tika i četri kritušie un tikpat daudz ievainoto. Varbūt tajā laikā tik spēcīgi nesitās. Ķīniešu nometnē vēl palikusi 1850. gadā būvētā pasta iestāde, kas darbojas vēl tagad. Velsa Fargo ekspreša kantoris ir sabrucis un apaudzis vībotnēm, dadžiem un citām nezālēm. Tāds pats liktenis piemeklējis vairākas citas vecās ēkas.

Par zelta laikiem palicis daudz nostāstu. Tiem var ticēt, var arī neticēt. Lielākais zeltraču atrastais zelta gabals svēris 196 mārciņas — 73.000 dolaru! Ne visiem zeltračiem laimējies atrast zeltu. Dažs smagi nostrādājis un neatradis nekā. Citi strādājuši sešas dienas, zelts ne katrreiz pieticis līdz pirmdienas rītam... Cenas bijušas pasakainas, bet reti kāds no zeltračiem domājis par naudas vērtību. Pēc smaga darba vajadzējis uzdzīvot un piedzerties. Zelta lielceļš izbeidzas Alējujas krustojumā un līdz ar to arī stāstam par zelta meklēšanu ir beigas.

Gandrīz tikpat ievērojams, kā stāsts par zelta laikiem, ir brauciens gar Kalifornijas Pacifika piekrasti. Par vienu no skaistākiem auto braucieniem apzīmē ceļojumu gar okeanu, starp Karmelu un Sansimeonu. Apakšā ir okeāns, augšā kalni, bet kaut kur starp abiem atrodas ceļš, kas dažās vietās iekaits kalnā.. No apakšas okeāna ūdensspēks grauž ceļa pamatus un dažreiz tas iebrucis okeānā. Šis apgabals ir skaists, bet gandrīz neapdzīvots. Ceļš iet pāri kādiem 32 dažāda garuma tiltiem. Dažās vietās ir nobrauktuves, kur apstādināt mašīnas un apbrīnot dabas skaistumu. No vienas šādas nobrauktuves varēja lejā, okeana piekrastē, redzēt jūras lauvas, kas ar savām aizsmakušām balsīm mēģināja pārkliegt jūras krāksanu. Virs ceļa lidoja lieli bari jūras putnu, kas arī trokšņaini. Stāsta, ka ziemā šeit varot redzēt valzivis, kas no Meksikas līča atpeldot nārstam. Šeit uzturas jūras bebri, samērā reti dzīvnieki un pēdējie brūnie pelikāni.

Trešā Kalifornijas bagātība ir „hipiji". Tie ir jauni cilvēki ar bārdām un gariem matiem, kam par dzīvi pašiem savs ieskats. Tie apmetušies ceļa malās un krustojumos, diedelējot pēc uzņemšanas mašīnās. Tie sēž uz savām muguras somām un maisiem, ceļ dūri gaisā, lai „servētu" brīvu ceļojumu automašīnās. Dažreiz tie vēlamo ceļa virzienu parāda ar uzrakstu, kas var būt arī vienā vārdā: „Lūdzu". Lielceļu krustojumos brīviem „hipiju" ir ir liels bars. Pēc garajiem matiem grūti pateikt dzimumu, jo arī apģērbs ir līdzīgs. Labi, ka sievietēm vismaz neaug bārda!

V. Irbe

PAKLAU', KAS RUNĀ!

Padomju savienības premjērs Kosīgins savu vizīti Kanadā nekavējās izmantot netaktiskam uzbrukumam Kanadas kaimiņam ASV. Runādams lenčā Otavas Ridō klubā, viņš kritizēja ASV saimniecības politiku, gan netieši, bet neparprotami vērzdamies pret tās pēdējiem ierobežojumiem starptautiskajā tirdzniecībā.

No šī temata Kosīgins veikli pārlēca „taisnības eņģeļa" lomā. Citēdams savu apustuli Marksu, viņš stāstīja kanadiešiem, ka ekonomija, kas ieslēgusies ieroču ražošanā, neciestu grūtības, ja pārslēgtos uz patēriņa preču ražošanu. „Varas lietošana pasaulē nevar atrisināt sarežģītas problēmas, nedz arī citu valstu verdzināšana un izlaupīšana var bagātināt atsevišķas valstis," — teica lileākās vergu un citu valstu izlaupītājas valsts pārstāvis Kosīgins, turpinādams: „Vai Kanada varētu savu labklājību veicināt, okupējot svešas territorijas un paklaujot citas tautas? Protams, tā nevarētu, nedz to varētu cita valsts. Koloniālās uzurpācijas laikmets ir pagājis. Bez tam, atslīgšana koloniālisma politikā izraisa noteiktu tautas un visu miera mīlotāju valstu pretestību."

Cik patiesi vārdi! Cik pārliecinātam par kanadiešu politisko naivitāti jābūt šim sarkanā imperiālisma un koloniālisma režima pārstāvim, lai bez sarkšanas tos spētu izrunāt! Un cik apbrīnojama kanadiešu viesmīlības izpratne, kas klusuciešot panes savas inteligences apvainošanu... Reizē arī nožēlojams klātesošo atjautas trūkums, ka neviens pat neatsākrta apvaicāties, vai augstā viesa gudrības vārdi radušies no darbos īstenotas pieredzes pašā zemē?

S. A.

Pārdodami
SKĀBI KĀPOSTI
18 c mārciņā.
Zvaniet EM 4-7910, Toronto

ANGLIJAS CHRONIKA

Tuvojoties Latviešu mājas Almelijā nomas līguma notecēšanai, Latviešu nacionālās padomes Lielbritanijā prezidijs iepazinies ar vietējās angļu paspārvaldes (Herefordshire Country Council) jaunā nomas līguma tekstu, pieņemot attiecīgus atzinumus. Jauno līgumu līgs 1973. g. pavasarī ar noteikumu, ka tas revidējams pēc katriem 7 gadiem. Jaunais līgums stāsies spēkā 1973. g. 1. oktobrī un tā termiņš būs 21 gads. Paredzams, ka nomas nauda par māju būs divreiz lielāka kā līdz šim.

Sakarā ar Kokļu informācijas centra un Vašingtonas kokļu ansambļa vadītāja Valža Kārkla ierašanos Anglijā, DVF Līdsas nodaļa sarīko 14. novembrī savā namā kokļu dienu. Tajā piedalīsies aicināti visi Anglijas kokļētāji un kokļu mūzikas interesenti. Dienas norisē paredzēti referāti, spēles mēģinājumi un kokļu kopspēle. To pabeigs V. Kārkla uzruna un filmas Latvija 50 gados izrāde. Šīs filmas izrāde paredzēta arī vēl citās pilsētās.

A. P.

TLB dāmu komitejas rīkotajā Veco māmuļu pēcpusdienā 17. oktobrī Toronto DV namā ieradās arī māmuļas vecākas par 80 mūža gadiem. Uzņēmumā no kreisās: Marija Reinšmite un Milda Jansone. Aiz viņām TLB dāmu komitejas pārstāves Dace Priede un Edite Apše. Foto: Juris Sauemagi

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.

NEMAKSĀJIET VELTI IR. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPRIECINIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Keele—Villson: Atsevišķs 6 - istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētu pagrabu, 2 virtuves, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš, dubultgarāža.

Danforth — Jones: 9 istabu dubultķieģeļu māja, privāts iebraucamais ceļš. Cena $25.500, iemaksa $3.000.

Eglinton — Mt. Pleasant: 6 istabu dubultķieģeļu māja, garāža. Cena $27.900.

NOTEIKUMIEM. PIRCĒJIEM PALĪDZAM NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI BEZ GALVINIEKIEM UZ NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT UZTICAMIEM MĀJU IETRŪKSTOŠO VAI VISU UZ VISIZDEVĪGĀKIEM MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Angļi apstiprina K. Raudives atklājumus

Rakstnieks Konstantīns Raudive kas trimdas sākumā dzīvoja Zviedrijā, bet vēlāk pārcēlās uz Vāciju, jau pirms desmit gadiem uzsāka pētīt sazināšanās iespējas ar mirušo gariem. 1964. gadā viņš iegādājās modernu skaņu uztveršanas aparātu un sāka „garu balsis" uzņemt skaņu lentēs. Dažos gados viņš savāca ap 70.000 sarunu ar aizgājušiem. Par šiem saviem sasniegumiem K. Raudive jau 1968. gadā izdeva grāmatu vācu valodā, bet šāgada sākumā grāmatu angļu valodā „Breakthrough", ko publicēja Anglijā un ASV.

Konstantins Raudive

K. Raudives atklājumi sacēla sensāciju visu psihisko pētījumu novadā, bet sevišķi parapsiholoģijā — pārdabīgo notikumu zinātnē.

Viena no pasaules slavenākām augstskolām, Kembridžas universitāte Anglijā, bija tā ietekmēta par šo neparasto iespēju sazināties ar mirušo gariem, ka atļāva ievērojamus līdzekļus K. Raudives atklājumu pārbaudei, ko uzdeva fiziķim Dr. Davidam Ellisam.

Zīmīgi, ka K. Raudive ierosinājumu savu pētījumu uzsākšanai guva pēc kāda zviedru zinātnieka apliecinājuma, ka uzņemot skaņu platēs putnu sazināšanās balsis, viņš to vidū sadzirdējis iejaucamies arī kādas svešas, neparastas, klātneesošu cilvēku balsis.

Eliss izsakās, ka uzsākot K. Raudives pētījumu pārbaudi, viņš bijis pārliecināts, ka te slēpjas kaut kas krāpšanai līdzīgs. Tgad Kembridžas zinātnieks paziņojis, ka K. Raudives atradumi esot patiesi. Šāgada martā D. Eliss uzaicināja sensacionālās grāmatas autoru uz Angliju un šeit, sevišķi nodrošinātā, izolētā telpā, kurā bija izslēgta visu elektronisko vai varbūtējo radio signālu iekļūšana, paša K. Raudives un daudzu ievērojamu lietpratēju klātienē pārbaudīja visu noslēpumaino balsu uztveršanas procedūru no paša sākuma.

D. Eliss gan izsakās, ka daudzas uztvertās balsis ir bijušas vājas, neskaidras, bet citas, savukārt, pavisam skaidras un noteiktas. Gari runājuši kādās septiņās dažādās valodās. Vispārsteidzošākais tomēr ir bijis tas apstāklis, ka uz K. Raudives jautājumu, vai viņi zina, kas istabā pie pārbaudes piedalās, gari esot pareizi nosaukuši visu klātesošo vārdus. Radies iespaids, ka gari saredz telpu ar visiem viņu balsu pārbaudītājiem.

Par šo notikumu bijuši ļoti pārsteigti visi klātesošie lietpratēji. Viņi vienbalsīgi apliecinājuši, ka te ir darīšana ar patiesi fainomenālu parādību.

A. K.

Kā aiziet mūžs, kā pazūd dienas,
Tu stāvi, brīnies — nupat vēl bij,
Un te — jau tavu zemes dzīvi
Pret mūžību Dievs svētais mij . . .

Mūsu sirsnīgais draugs un darbabiedrs

INŽ.

Artemijs Podnieks

Dzimis 1908. g. 11. novembrī Latvijā,

Miris 1971. g. 7. novembrī Toronto, Kanadā.

Viņu pieminā paturēs:

J. Androvičs ar ģimeni **J. Aveniņš ar ģimeni**
J. Bičevskis ar ģimeni **M. Rudzītis ar ģimeni**
E. Tiltiņš ar ģimeni **A. Upmalis ar ģimeni**
E. Žubeckis **P. Zvirbulis ar ģimeni**

Arnis Akmentiņš

Rezignācija

Pārnakšņoju kādas latviešu bēgļu nometnes viesu istabā.

Tā bija plaša bēniņu telpa ar savādām īpatnībām. Iepretim durvīm atradās logs četrām nelielām rūtīm. Pa kreisi stāvēja apkvēpis pavards un labajā pusē pāris divstāvu gultas.

Patiesībā par gultām šos ērmīgos koka skeletus nevarēja saukt, jo guļamo maisu vietā bija ieliktas ievainoto nestuves, brūniem un netīriem dzelteniem plankumiem pēc ilgas lietošanas kara lazaretēs.

Drūmo ainu vēl papildināja nobirušais sienu apmetums un zirnekļu saausti tīkli aizdurvē pie griestiem.

Ha! „Viesu istaba?" es prātoju. — Kādēļ gan šāds grezns uzraksts veiklas rokas zīmētiem burtiem rēgojās ārpusē uz durvīm? Nebija pat galda, pie kura varētu apsēsties un ieturēt vakariņas.

Pārdomu pilno vientulību izraucēja smagi soļi uz kāpnēm. Divi vīri kāpa augšup.

„Atvedu jums vēl vienu kaimiņu!" runāja bārdains tēvainis uz sliekšņa stāvēdams. „Iekārtojieties kā nu paši redziet..."

Otrs pārnakšņotājs gurdeniem soļiem ienāca telpā un apsēdās uz pavarda malas. Sīkas ūdens piles rasoja no viņa noskrandojušās kaŗavīra uniformas krokām. Laukā lija.

„Vajadzētu iedot kādu segu... bet — mums pašiem maz..." tēvainis skaidroja. „Mēģiniet kaut kā iztikt. Te tajās nesilkās gulēšana kā kungiem. Neviens netraucē..."

„Būs jau labi, jumts virs galvas!" kareivis drūmi piebilda.

„Hēl Par jumtu nav ko bēdāti Lietus cauri nepil! Visādi jaudis te mitinājušies. — Gan kārtīgi cilvēki, gan šādi tādi spekulanti, arī viens otrs izbijis zaldāts. Visādi te nāk un iet. Cits meklē radus, cits tirgojas un daži pat mēģina apmesties uz pastāvīgu dzīvi. Bet mūsu nometnē nevienu vairs neuzņem. Mums pašiem maz telpu..."

Kareivis rūgti smaidīja. Ievalnojumu rētām klātā seja savādi nodrebēja. Viņš vēlējās kaut ko teikt, bet gārdzošs klepus nomāca balsi.

„Ar labu nakti!" laipnais mājas tēvs atvadījās. „Ja kunglem gadās kāda vajadzība, tad tepat vienu kāpni zemāk pa kreisi..."

viņš durvis aizvērdams pamācīja.

Lietus lāses sitās logā un plikšķēja uz jumta. Gar pažobelēm gaudodams brāzās salts februāŗa vējš. Spalgi šķindēja kāds atrisis skārda gabals.

Ietinis piecus un galvu mēteli, mēģināju aizmigt. Veltas pūles! Salts drēgnums dvašoja telpā. Sīkas trīsas kratīja augumu. Arī kareivis pusbalsī lādēdamies klabināja zobus. Brīžiem niknie lāsti izdzisa laundabīgā kāsa lēkmēs. Dvaša krūtīs pikstēja un sēca.

„No—lā—dē—tās katakombas. Khē, Khē. Salst kā Volchovas purvā!" kareivis gārdza. „Šitā līdz rītam mēs atstiepsim pekas, vajadzētu salauzt vienu gultu!"

„Gultu? Kādēļ? Tepat aizdurvē redzēju ieliktu malkas..."

„Khe... Khe... Malka!" Kareivis naski izmetās priekšstelpā.

Pēc brīža pavarda uzplauka sprakstoša uguns. Drīz gaiļēja ogles un iesarkanas gaismas strēles drebēja tumsā, kur kā Ciklopa acs blāzmoja šaurais bēniņu logs.

Dalīdamies ar nedaudzajām cigaretēm, risinājām valodas. Dzirdēju drūmu dzīves stāstu. Daudz kareivis bija pārcietis. Neticami daudz. Vārdi sāpju, vientulības un melna izmisuma pilni mijās ar gārdzošu diloņslimnieka kāsu. Kaŗš... nāve un mirušo ēnas. Sals un izsalkums güstekņu nometnē aiz dzeloņdrāšu tīm... Nu jau trīs nedēļas viņš klīda apkārt, pārtikdams no tautiešu skopās viesmīlības.

Gausi ritēja laiks.

Ar pelēku blāzmu ausa rīts. Negaiss laukā bija mitējies. Jumta ģēveļēs sāka čirkstēt zvirbuļi un telpā ienāca kāda sieva. Pie pavarda stāvēdama viņa cepa vārītus kartupeļus ar taukiem.

„Khe... Khe..." kareivis gārdza.

„Ei! Kas jums? Vai slims esiet?" sieviete kļuva zipkāriga.

„Khe! Ir jau labi! Tikai tāda rezignācija par visu...

„Ko! Rezignācija!" sieviete uztraucās. „Vai tā nav lipīga?"

„Nē! Lipīga nav."

„Nu nu! Tā vis nesakiet! Jums droši vien ir temperātūra? Labāk aizejiet uz ambulanci! Dakteris iedos kādas tabletes. Izsvīdīsiet! Paliks labāk."

„Khē, khe," kareivis smaidīja.

Gaitenī atskanēja uztrauktas balsis.

„Pul, zagli! Atkal visa malka nokurināta!" spiedza nervozs soprāns..

Durvju spraugā parādījās pusducis dusmīgu seju.

„Nu, kā tad! Guļ divi kā zuši! Kas tādiem nekait?" nikni šņāca korpulenta dāma. „Kādi riebīgi tēvipi!"

„Kaimiņien, kaimiņien! Tie jau mūsu pašu zaldāti. Karodami diezgan saluši. Lai ar kaut reizi sasildās!" ierunājās sieviete pie pavarda.

„Zaldāti! Zaldāti! Kāda man gar šiem daļa? Lai nezogi! Vai es visiem pasaules klaidoņiem varu likt malku pieskaldīt? Policiju... policiju...!"

„Khē, khē!" kareivis gārdzīgi smējās.

Kosigins Kremļa trijotnē

Par Pad. savienības ministru prezidentu Ajekseju Kosīginu, kas pašlaik viesojas Kanadā, „The Toronto Telegram" līdzstrādnieks, labs padomju apstākļu pazinējs — Pēters Vortingtons sniedzis visai interesantu apraksta.

Pēc autora atzinuma Kosīgins neesot sevišķi spilgta persona Kremļa vareno saimē. Bieži klidušas baumas par viņa nomainīšanu. Kosīginu uzskata vairāk par technokratu, lietpratēju tekstila un citās vieglās rūpniecības nozarēs, jo 1935. gadā beidzis Ļeņingradas tekstilrūpniecības institūtu. Šīs lielpilsētas un visa apgabala īstais saimnieks bijis Kosīginam draudzīgais Andrejs Ždanovs, kas miris „pēkšņā nāvē" 1948. gadā. Kosīgins esot paciests Kremļa hierarchijā galvenokārt tieši tādēļ, ka politiskā darbībā bijis ļoti pasīvs.

Kosīgins var lepoties, ka ir viens no nedaudzajiem vēl dzīvi palikušajiem komūnistu vadoņiem, kas jau kā 15 g. vecs zēns 1919. gadā cīnījies sarkanarmijas rindās. 1939. gadā, kad viņam bija tikai 35 gadi, Staļins to iecēla par vieglās rūpniecības komisāru, galvenokārt tieši tādēļ, ka desmitiem tūkstošu reizamāko komunistu (to skaitā arī Jūļijs Daniševskis, kāda kombināta direktors) „lielajās tīrīšanās" bija čekas apsauti un trūka vadītāju.

Staļina laikā Kosigins iekļuva arī pašā partijas virsotnē — politbirojā. Lai gan Kosigina tiešais uzdevums biezi ir bijis rūpēties par vienkāršajam padomju cilvekam nepieciešamo precu sagādi, kuŗa klibo vēl līdz šai dienai, viņam tomēr izdevies atvairīt no sevis asākus uzbrukumus, novirzot vainu uz „sabotāžu", nemākulību, zādzībām un citām padomju zemē raksturīgām parādībām, kaut gan īstā vaina slēpjas pašas padomju valdības pamatpolitikā — milzīgos apmēros bruņoties un celt smago rūpniecību, atstājot novārtā iedzīvotāju ikdienišķās vajadzības.

Par Kosigina krišanu nežēlastībā baumas ir klīdušas jau sen un vairākkārtīgi, bet viņš tomēr palicis virsotnē un pēc Chruščova nomainīšanas, kopā ar Berežņevu kā partijas sekretāru un Podgorniju kā prezidentu, iekuvis valditāju trijotnē. Par baumu palaidēju pēdējā laikā uzskata čekas (KGB) aģentu Viktoru Luisu, kas rosīgi darbojas arī Maskavas un ārzemju presē. Amerikāņu radiosabiedrības ziņotāju, kas uzķērās uz šīm baumām un ziņoja par drīz sgaidāmo Kosigina nomainīšanu, padomju valdība izraidīja no Maskavas, bet ministru prezidents Kosigins joprojām palika savā amatā.

Iespējams, ka Kosīginam lielu atbalstu dod viņa znots Žermens Gvišiani, kas kļuvis par priekšsēdi padomju zinātnisko pētījumu komitejā. Savos ceļojumos Kosīgins lielu vērību velta rūpniecībai. Arī Kanadā viņš apmeklēs vairākas rūpnīcas.

Sk.

DZIESMAS PALĪDZ IEMĀCĪTIES VALODU

DVF Halifaksas nodaļas, Anglijā, vanadzu kopas 10 gadu darbības atceres akts (vanadzes gan jau darbojas no nodaļas dibināšanas dienas, visus 20 gadus, bet kopas nosaukums iegūts tikai pirms 10 gadiem), aizritēja lielā sirsnībā un draudzīgās pārrunās ar kaimiņu nodaļu pārstāvēm un citiem lūgtiem viesiem. Visai kupls bija apsveicēju skaits, bet nebija garu runu, vienīgi īsi atzinības un tencinājuma vārdi par čaklo darbošanos, piedevām tiem pievienojot vēl ziedu veltes un dāvanas.

Pēc kopas vadītājas B. Dzītares uzrunas, kuŗā viņa pateicās vanadzēm par rosīgo darbu un nodaļas valdes locekļiem un vanagiem par kopas darba atbalstu, atceres brīža dalībnieki ar klusuma brīdi piemineja kopš dažiem gadiem jau veļu valstī aizgājušo kopas agrāko gadu vadītāju Birutu Kurzemnieci.

Vanadzes vispirms apsveica nodaļas valdes priekšsēdis E. Miķelsons un paziņoja, ka valde atvēlējusi kopas vajadzībām 125 angļu mārc. Pēc DVF vanadžu dalas vadītājas M. Ķeņģes apsveikuma nolasīšanas, fonda valdes sveicienus un līdz ar tiem arī Donkasteras nodaļas novēlējumus nesa A. Freimanis. Vanadžu daļas vadītājas palīdze ziemeļu novadā V. Rullīņa savā apsveikumā it sevišķi izcēla Halifaksas nodaļas vanadžu lielo gādību par jauno paaudzi, cenšoties to paturēt tautas kopībā, audzinot to latviskā garā un mudinot kopt senču tradicijas.

Pēc nodziedātās darba himnas Nevis slinkojot, Bradfordas vanadžu ziedus un dāvanu pasniedza kopas vadītāja Z. Kalniņa. „Labās kaimiņienes" ar rozēm vēl sveica Līdsas vanadžu kopas vad. A. Krieviņa, Hudersfildas kopas vad. M. Paegle ar ziediem un aploksni, Dāvanas un ziedi bija arī Donkasteras vanadžu kopas vadītājai A. Freimanei. Ar ziediem vēl sveica vietējās latviešu skolas pārzine Z. Zobena, bet jaunatnes pulciņa Sprīdītis dāvanu visām iepriekšējām beigās pievienoja šī pulciņa pārstāvis Jānis Račickis, lai brīdi vēlāk pievienotos pārējiem pulciņa dalībniekiem un kopā ar tiem sniegtu jaukus latviskus priekšnesumus. To pagaro virkni ievadīja uz koklēm nospēlētas vairākas tautas dziesmas, kam sekoja Monikas un Antoninas Lisovskas un

(Beigas 7. lpp.)

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1972. GADA AUTOMAŠĪNU — APMEKLĒJIET MŪSU SKATES TELPAS
Chevrolet-Cheveile — Camaro — Oldsmobile — Chevy II — Vega
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālrunis HO 6-1131
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.

Kanadā vāveres ir drošas. Tās publiskajos parkos ņem gārdumus no cilvēka rokas, lec uz pleca un pilsētā, ja iedraudzējušās, ienāk caur vaļēju logu arī istabā. Ko domā šī vāvere ziemai tuvojoties? Viņa lūdz „mīkstāku" ziemu? Nē, domīgi nogaršo pasniegto riekstu tieši foto kameras priekšā. Foto: Jānis Neimanis

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

22. oktobrī — plkst. 8 vakarā „Inn on the Park" viesnīcā gadskārtējā inženieŗu balle.

23. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā LMM kluba sezonas atklāšanas balle.

23. oktobrī — Kanadas vanadžu sarīkojums „Romas pagrabiņā". Jautri priekšnesumi un deja. Spēlēs Runči trimdā.

23. oktobrī — plkst. 7.30 vakarā raibs vakars Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās „Kad mūsu vecie tēvi jauni bija" (atkārtojums ar papildinājumiem) ar

28. oktobrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Dieva ‚autobiografija".

No 29. oktobŗa — 7. nov. — Eduarda Vingra glezņu izstāde 200 Balmoral Ave.

30. oktobrī — plkst. 7.30 vak. DV Toronto nodaļas biedru vakars DV namā ar priekšnesumiem.

30. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu nama augš. zālē latviešu veco strēlnieku tradicionālais grozīņu vakars.

3. novembrī — Titania kinoteātrī plkst. 8 vakarā „Leo G. Ozols Organization" rīko dzīvojumu un piedzīvojumu dokumentārfilmu PIRMIZRĀDI. Filmas latviešu valodā: „Jaunavīga Venecuēla", „Tropu paradize" un „Uz Velna kalnu!"

4. nov. plkst. 8.30 vak. Toronto latviešu koncertapvienība rīko Lawrence Center, Town Hall, Artura Ozoliņa klavieŗu koncertu. — Koncertapvienības pirmais koncerts.

6. novembrī — plkst. 8.00 vakarā Casa Loma — L.P.B. Kanadas kopas gadskārtējā Preses balle.

7. novembrī — plkst. 11.30 rītā Latviešu namā — L.P.B. Kanadas kopas gadskārtējais Rakstnieku cēliens.

7. novembrī — pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 20. gadasvētki. Piedalīsies. Sv. Andreja ev. lut. dr. koris, bapt. dr. koris, stīgu orķestris, dir. A. Purvs; māc. Fr. Čukurs no Bukskauntijas, Pa., ASV.

7. novembrī — plkst. 4.30 p.p. Sv. Andreja baznīcas sarīk. zālē Gaujas gaidu vienības Mārtiņu vakars.

13. novembrī — plkst. 7 vakarā DV Toronto nodaļas gadasvētki DV namā ar biedru apbalvošanu.

20. novembrī — pl. 7 vak. Eaton auditorijā — Latvijas valstsvētku 53 gadu atcere.

25. novembrī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Jēzus Kristus biografija".

27. novembrī — pl. 8 vak. Central Technikuma auditorijā A.L.T. Bostonas ansambļa viesizrādē J. Lejiņa jautra teātŗa spēle „Nebrauc tik dikti".

27. novembrī — Ziemsvētku tirdziņš Sv. Jāņa baznīcas zālē. Atvērts no plkst. 10 rītā līdz 5 pēcpusd.

22. janvārī — plkst. 7.30 vak. Latviešu nama lielajā zālē gadskārtējais Toronto studenšu korporāciju kopas tējas vakars.

1972. g. 6. un 7. maijā — Sidnejas latviešu teātŗa no Austrālijas viesizrāde Bickford Park High-School telpās.

HAMILTONĀ

7. novembrī — „Leo G. Ozols Organization" rīko džungļu un piedzīvojumu filmu izrādi latviešu valodā plkst. 2 pēcpusdienā McMaster universitātes Arts II ēkas auditorijā #120. Filmas „Jaunavīgā Venecuēla", „Tropu paradize" un Uz Velna kalnu!".

NIAGARA

30. oktobrī — plkst. 6.30 vakarā DV Niagara Falls nodaļa rīko Mārtiņu vakaru 4832 Montrose Rd. ar etnografes Birutas Senkēvičas piedalīšanos.

Kas? Ku
Toro
ALFRED STIKUTS REALTOR
A. BERZIŅŠ Realt
Nekustami īpašumi,
316 Harbord Str
DAŽĀDU ZIEDU
Ziedputekšņi (Pollen). Peru
dravām, 30 Dewson Stree
PAVASARA
delikatešu veikals
351 RONCESVALLES AVE.
A. Kristaps
1095 Queen Stre
EXP
HI-FI un TV D
no pl
BROADVIEW D
105 DANFORT
Tel.: HO 5-9905
A. EGLĪTIS
17" —
21" —
23" —
161A Roncesvalles
VALUDE
Ald
Veikalā un darbnīc
Kanadas DA
125 Broa
PIEDĀVĀ ZĀĻI PI
DAŽĀDIEM SARĪKOJU
DAUGAVA
OT
ATVĒRTS BIE
PIEKTDIENAI
SESTDIENĀS NO
Dažādi dzērien
AU
DĀM
737 Bloor St. W

Kas? Kur? Ko? Toronto

ALFRED STIKUTS REALTOR

1851 Lawrence Ave. E., Scarboro
Alfreds Stikuts, FRI, tālr. 752-1770
1263 Wilson Ave., Downsview, Ontario
Vad. Lita Stikuts, tālr. 248-6101

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

DAŽĀDU ZIEDU dabīgs nepasterizēts **MEDUS**
Ziedputekšņi (Pollen). Perupienīte (Royal Jelly) no ĒRGĻU LIGZDAS
dravām, 30 Dewson Street, Toronto 173. Tālr. 534-0563

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
161 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

VALDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 961½ Bloor St. West, Toronto 4,
Ont., tālr. 533-2837.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIEMĒRĪ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI —
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI NO PL. 4 p.p. — PL. 1 NO RĪTA
SESTDIENĀS NO PL. 12 DIENĀ — PL. 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām.
Uz redzēšanos!

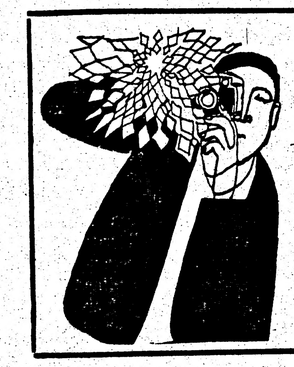

Fotogrāfiski darbi ar
izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikalīem jūsu rajonā
pasūtinājuma nodošanai.
Benjamiņa
filmu laboratorija

AUSTRA ŠMITS
DAMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz LATVIJU vērtīgāku par naudu vai citu SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKATUS
INTERTRADE EXPRESS CORP.
to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības. Tas ir apdrošināms, ka katrs jūs dotu iegājusi veikala ar $100 un iegādājusies mantas $200 vai $300 vērtībā, dažreiz pat vairāk.
PILNĪGA GARANTIJA un APDROŠINĀTS. TIKAI INTERTRADE Express Corp. dod jums aktu pasūtījumu. Cerumkatu piegāde mājas 3 nedēļu laikā. Viens specialais rubļa maksā $cts. NAV CITAS PIEMAKSAS. Jūs varat sūtīt kuru katru summu. PIEPRASIET MŪSU JAUNĀKO ILUSTRĒTO CENRĀDI.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, piektā stāvā
NEW YORK, N. Y. 10010, tālr. 982-1530
Ļoti svarīgi. — Automobiļi. Tikai uz īsu laiku:
Moskvitch 412 IE $2995.-
Zaporozhets ZAZ 966 $1895.-
Daudzums ļoti ierobežots, tāpēc nekavējiet pasūtināt.
Pieņemam pasūtinājumus arī DZIVOKĻIEM.
Pieprasiet mūsu speciālo apkārtrakstu.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE.-SCARB
TEL. 759-0266

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.
Ātra apkalpe • Slēgts trešdienās • Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9—5 pēcp.
BALTIC EXPORTING Co.
480 Roncesvalles Ave.,
Ont. tālr. LE 1-3098

R.G.Balodis D.C.
(chiropraktors)
paziņo jaunas klīnikas atvēršanu
187 Steeles Ave E., Toronto.
Bez slimu locītavu un mugurkaula problēmām ārstēju arī nervozitāti.
Dabisko zāļu aptieka.
Jauna metode — ar dabisko zāļu palīdzību saudzēt ovaru (bez badošanās).
Tālr. 223-7668 Tālr. 223-0127 (latviski)

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 9, ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

MASKAVA SOLA MILITĀRU PALĪDZĪBU ĒĢIPTEI

Ēģiptes prezidents Sadats sarunās ar Kremļa vadoņiem Maskavā apsprieda amerikāņu priekšlikumu par Vidējo austrumu nokārtojumu. ASV ārlietu ministrs Rodžers Apvienotajās nācijās ierosināja Suecas kanāļa atvēršanu kā „soli tuvāk ilgstošam mieram". Izraēla noraidīja ASV miera plānu, ka ēģiptiešu armija sķērsotu kanāli pēc Izraēlas atvilkšanās. Ēģipte savukārt noraida kanāļa atsevišķu līgumu, ko uzskata par lamatām arabiem un kā tramplīnu Izraēlas tālākai agresijai.

Ēģiptes sarunās Maskavā ar padomju komūnistu partijas vadītāju Brežņevu, prezidentu Podgorniju un ministru prezidentu Kosigiņu, bez Ēģiptes prezidenta Sadata, piedalījās arī Ēģiptes ārlietu ministrs Riads un kara ministrs Sadeks. Maskava oficiāli ziņoja, ka sarunas bijušas „draudzīgas, sirsnīgas ar pilnīgu savstarpēju saprašanos", tomēr abas puses norādīja, ka pastāv domstarpības kādā veidā sasniegt vienošanos Vidējos austrumos. Prezidents Sadats uzsvēra „cieto līniju", deklarējot, ka vienīgi ar spēku var pretoties Izraēlas agresijai un atņemt Izraēlas okupētās Ēģiptes territorijas. Sadats sagaida krievu militāro un politisko palīdzību Kairo nākomos trīs izšķirējos mēnešos. Sadats atkārtoti sacīja, ka līdz šāgada beigām jāatrisina goda pilns miers ar Izraēlu, vai arī jāsāk jauns karš.

Kremļa vadoņi uzsvēra miermīlīgu nokārtojumu, jo atjaunotais karš Vidējos austrumos traucētu padomju kampaņu par sašpīlējuma mazināšanu Eiropā. Ar to krievi riskētu ar lielāku iejaukšanos karā, kal Maskava jau tagad ir norūpējusies par sarkano Ķīnu un nestabilo situāciju Austrumpakistānā. Kremlis bija ieinteresēts arī pārbaudīt pretkomūnistisko kampaņu arabu pasaulē. Podgornijs savā runā norādīja uz pretkomūnistisko un pretpadomju kampaņu, kas ir „imperiālistu un to aģentu darbs" un vēloties sašķelt arabu-padomju aliansi.

Diplomatiskie novērotāji domā, ka padomju nostāja par miermīlīgu politisku nokārtojumu var ietekmēt Ēģiptes atbildi ASV jaunajam miera plānam par iekšēju līgumu noligšanu. Padomju uzsvars politiskam nokārtojumam atspoguļo Kremļa interesi izvairīties no atjaunotām cīņām Vidējos austrumos.

Sarunu nobeigumā Pad. savienība apsolīja kāpināt militāro palīdzību Ēģiptei bīstamās situācijas dēļ Vidējos austrumos. Kremļa lēmumu par „tālāku Ēģiptes militārās varas stiprināšanu," par spīti Maskavas atbalstītāju tīrīšanām Kairo, paziņoja kopējā padomju-ēģiptiešu izsniegtā komūnikē. Ēģiptes prezidents nolēmis steidzināt agrāk vicepreziedenta Ali Sabra un 90 citu ēģiptiešu tiešāsanu par sazvērestību gāzt viņa valdību, bet tomēr nav apspiedis Podgornija nosaukto „nesalaužamo draudzību starp abām valstīm."

Kopējā komūnikē apsūdzēta „pastāvošā Izraēlas un ASV agresīvā politika", kas esot bīstama Vidējo austrumu situācijā. Jaunā ieroču palīdzība arabiem, acīmredzot, plānota „pret bīstamo Izraēlas agresīvo politiku, ko vispārēji atbalsta ASV". Pad. savienības un Ēģiptes vadoņi atkārtoja savu prasību, lai Izraēla padotos 1967. gada AN drošības padomes rezolūcijai atvilkt savu karaspēku no visām arabu territorijām.

PIRMO REIZI
LATVIEŠU VALODĀ
LEO G. OZOLS ORGANIZATION
Independent Film Productions
RĀDA
Melni baltas un krāsu filmas:
„JAUNAVIGĀ VENECUĒLA"
„UZ VELNA KALNU!" „TROPU PARADIZE"
PILNA DIVU STUNDU PROGRAMMA
PIRMIZRĀDE TORONTO
TITANIA KINOTEĀTRĪ
147 Danforth Ave. (Broadwev ielas pazemis)
(blakus Ausmas Miķelsones Broadview Delikatesu veikalam)
TREŠDIEN, 3. novembrī, plkst. 8 vakarā
Ieejas maksa: — $2.50 pieaugušiem un $1.50 skolēniem
iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā, Latviešu namā,
Lotus Florists 792 BATHURST ST.
izrādes dienā —
stundu pirms izrādes sākuma pie ieejas.
HAMILTONA HAMILTONA
VIENĪGĀ IZRĀDE
McMASTER UNIVERSITY
ARTS II Building Auditorium 120
SVĒTDIEN, 7. novembrī, plkst. 2 pēcpusdienā.
Ieejas maksa: — $2.50 pieaugušiem un $1.50 skolēniem
pārdošanā TIKAI pie ieejas stundu pirms seansa sākuma

Latviešu preses gads

(Pārnesums no 3. lpp.)

Pēc pusdienas pārtraukuma „Baltische Briefe" redaktors V. Kleists izrādīja šogad okupētajā Latvijā uzņemto filmu, ko uzņēmis no baltvācu skatījuma, ko viņš paskaidrojumos arī uzsvēra, bet tas filmā nav izšķirējs. Tā rāda mūsu dzimteni tādu, kāda tā ir tagad, un jāatzīst, ka daži skati satrieca, sevišķi noplukusē Rīgas vecpilsētas daļa un pelēcīgums visapkārt.

Pēdējais pirmās dienas runātājs mag. iur. Ād. Šilde savam referātam bija izvēlējies mūsu presi — Latviešu avīzniecība triju paaudžu laikā. Viņš to sāka apskatīt no 1905. g. līdz 1917. g., no tā līdz 1940. gadam un beidzot līdz trimdas presei. Zīmīgi tas, ka tikai ar 1917. gadu latviešu prese varēja iznākt bez atļaujām un cenzūrām. Līdz tam no pat pirmsākumiem tā bija paklauta cenzūrai un spaidiem. Referents minēja ne tikvien nozīmīgākos laikrakstus un žurnālus, kas bija nozīmīgi latviskās apziņas un valstiskuma centienu paušanā, bet arī izcilākos redaktorus un publicistus, no kuriem trimdā dzīvo vēl trīs: J. Kārkliņš, A. Kroders un E. Blanks.

Pēc referātiem pārrunās skāra trimdas presi un tās grūtības, kādas rodas pie tās izveidošanas. Pēc vakariņām visi devās uz draudzes zāli, kur norisa rakstnieku vakars.

Sanāksmes otrā dienā tās dalībnieki noklausījās Arnolda Apses priekšlasījumu — Dzejnieks un laikmets, referentam lielos vilcienos pieskaņoties dzejniekiem, kuŗi visuzticīgāk atbalstījuši autoritāro laikmetu Latvijā un ietekmējuši mūsu dzejas virzienus, minot divus: Pēteri Ērmani un Aleksandru Čaku. Referenta atzinums bija, ka dzejniekam jādzīvo līdz savam laikmetam un dzejā jāizsaka laikmeta spilgtākie momenti.

Pēc referāta pārrunās izskanēja pārmetumi un rūgtums, ka dzejnieki un rakstnieki netiek pietiekami ievēroti. Tāpat izteica vēlmes par dziesmu svētku rakstnieku dienas savādāku noorganizēšanu. Puslīdz vienādas bija Veltas Sniķeres un Irmas Bērziņas domas, ka dziesmu svētku rakstnieku dienai nevajadzētu dot atsevišķu saukli, kā tas bija 1. Eiropas latviešu dziesmu svētkos — Ceļš uz valsti un Otrajos plānotais — Tautu izglāba dziesmu gars. Tas dzejniekus un rakstniekus spiež piemēroties zināmam tematam, kas savā ziņā ir brīvas domas ierobežošana. Tāpat jāļauj lasīt bez iepriekšējās darbu kontroles, uzticoties autoram. Izskanēja vēl viena vēlme: aicināt vairāk Eiropas rakstniekus, pēc iespējas vairāk jauno, jo tie ir rakstītā latviskā vārda tālāk nesēji.

Referātu daļu un pārrunas vadīja V. Akacis, sanāksmei beidzoties ar vēlējumu nākošgad satikties kādā citā Rietumvācijas pilsētā.

L/it.

Šogad ASV nonāvēti jau 87 policisti

Amerikāņu FBI paziņojusi, ka septembrī dienesta pienākumus pildot nonāvēti vēl 7 policijas darbinieki. Šāgada pirmos 9 mēnešos nonāvēto policistu skaits pilsētu un lauku pašvaldības sasniedz 87. Gadu iepriekš šinī laikposmā bijuši 76 nogalinātie. Šo gad 14 policisti nonāvēti no paslēptuvēm, resp. aizmugures, 18 — sadursmēs ar laupītājiem — uzbrucējiem un zagļiem, 11 nāvīgi ievainoti apturot satiksmes līdzekļus un pieprasot dokumentus, pārējie nogalināti dažāda cita rakstura sadursmēs, izmeklējot noziegumus. — Ņujorkas lielpilsētas galva Lindsejs pēdējā laikā vairākkārt publiski kritizējis Savienoto Valstu likumdevējus, ka tie neierobežo pārāk lielo vaļību revolveru tirdzniecībā. Lindsejs šogad piedalījies jau 8 savu policistu izvadīšanā pēdējā gaitā. Tie no 31.500 lielās Ņujorkas policistu armijas nonāvēti ar ieročiem, kas galvenokārt iegūti ārpus Ņujorkas.

—bl—

Dziesmai palīdz . . .

(Pārnesums no 6. lpp.)

Zinas Grigorjevas trijotnē nodziedātā tautas dziesma Āvu, āvu baltas kājas, Monikai vēl nodziedot solo Div' pļaviņas. Atzīmējams, ka neviena no meitenēm neprot latviski runāt, bet ar dziesmām valodu var labi mācīties. Antonina savukārt vēl nospēlēja pāris tautas dziesmas uz stabules, lai pēc tam atkal uzstātos koklētāji, šoreiz visas spēlētās dziesmas līdzdziedot visiem atceres svētku dalībniekiem.

Priekšnesumu daļa beidzās ar Sprīdīša deju kopas dalībnieku brāli nodejotām vairākām tautas dejām.

A. P.

KRIEVU INTELEKTUĀĻI KĻŪST AKTIVĀKI

Ziņu aģentūra AP ziņo no Maskavas, ka 48 no Maskavas neapmierināto intelektuāļu sabiedrības paziņojuši, ka viņi „cīnīsies visiem tiesiskiem līdzekļiem" par apcietināto rakstnieku Vladimiru Bukovski, ja to uzskatīs par traku un paturēs padomju psichiatriskā slimnīcā, kur viņš tagad ievietots pārbaudei.

—bl—

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

◊ DV apvienības vanadžu kopa bija aicinājusi ciemos Latviešu preses biedrības Kanadā kopas valdes priekšsēdi Modri Lorbergu, kas Latviešu biedrības namā 9. oktobŗa vakarā lasīja savus darbus. Jaunās paaudzes pārstāvis Richards Bacāns nodziedāja 5 dziesmas. Vakaru atklāja vanadžu priekšniece E. Brūna, īsumā iepazīstinot ar dzejnieku, rakstnieku un karavīru. M. Lorberga nolasīja savu stāstu no ievainoto latviešu leģionāru dzīves Dānijā. Dzejā viņš izteica savu rūgtumu par apspiedējiem un apspiestiem, par apspiedēju melošanu, netaisnību, vardzību, pieskaņoties arī dzimtenes tematikai un karavīriem, dažkārt skaņot aktuālas šīsdienas parādības ar vieglu pazobošanos. R. Bacāna dziedātās dziesmas viscaur bija ieturētas niansētā sniegumā ar pavaditāju-amerikānieti pie klavierēm. Pārmaiņus skanēja dziesma, dzeja un proza, ka ar lielu uzmanību noklausījās ap 60 apmeklētāju, to vidū vairāki jaunieši. Beigās kopīgajā pakavēšanās pie sanestā cienasta, skanēja dziesmas un risinājās draudzīgas pārrunas.

V. Z.

Mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Emma BRIEDIS, dz. Pravarms

dzim. 1885. g. 3. aprīlī Veselavas pag.,
Dieva mierā aizgājusi 1971. g. 14. oktobrī,
paglabāta 18. oktobrī Latviešu kapos, Toronto.

Kad mana dvēsle šķirsies
No dziesmu lejas šīs,
Tā mīlestības dziesmu
Sev līdzi aizmesīs.

Pēc viņas skumst:
dēls, vedekla,
mazdēli ar ģimenēm
un māsa Latvijā.

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

Emilija GOTSONS

dzimusi 1890. gada 25. janvārī,
mirusi 1971. gada 19. oktobrī.
Izvadīšana no Rosar - Morrison bēru mājas
23. oktobrī, pl. 9.30 no rīta.

Dziļās sērās:
vīrs, meita Mirdza Čube, mazbērni —
Ruta, Jānis un Vita Mazpolis ar vīru.

Trudo pavadījis savu dzimšanas dienu Kosigina sabiedrībā

Dažas stundas pēc Kosigina ierašanās Otavē policija atrada sprāgstbumbu, novietotu Pad. savienības sūtniecības tuvumā. Incidenta laikā Kosīgins atradās pusotras jūdzes attālajā Šatū Lavrjē viesnīcā. Bumbas laika degļis uzstādīts eksplozijai 3.07 rītā, bet 12 minūtes pirms tam armijas eksperti bumbu atmontēja. Policija arestēja 3 vīriešus. Vienam no viņiem policija dzinās pakaļ, kad tas nometa sprāgstbumbu uz mauriņa, 5 bloku attālumā no padomju sūtniecības. Bumba sastāvēja no 6 dinamita stieņiem ar laika degli.

Tikai 4 blokus no bumbu atrašanas vietas notika vairā kā 1500 protestētāju demonstrācija pret krievu apiešanos ar ukraiņiem Ukrainā. Bumbu apdraudēto apgabalu norobežoja policijas ķēdes un no apkārtējām mājām evakuēja 50 — 75 iedzīvotājus.

Viena no lielākām drošības operācijām, kāda jebkad Kanadā piedzīvota civilajā lidlaukā, bija bija vērojama, kad tur nosēdās lielā Iljušin tipa strūklilidmašīna ar padomju viesiem, jo bija ienākušas ziņas, ka lidlaukā plkst. 6.30 vakarā eksplodēs bumba. No Maskavas bija paziņots,ka Kosīgins ar pavadoņiem izkāps pa lidmašīnas priekšpusi, kur viņus gaidīja arī ministru prezidents Trudo ar dzīvesbiedri un padomju sūtnis Boriss Miroščičenko ar dzīvesbiedri, bet lidmašīnas durvīs parādījās apkalpes vīrs un ar žestiem rādīja uz lidmašīnas aizmuguri, kur aizgājusi oficiālā sabiedrība Simt preses fotografu skriešus aizsteidzās uz lidmašīnas pakaļdurvīm. Uzmanīgi plānotā sagaidīšanas ceremonija bija izjaukta jau no paša sākuma.

Otrreizēju bumbu drauču pa tālruni saņēma Otavas radio raidītājs, kad kāda sieviete plkst. 8 vakarā ziņoja, ka bumba eksplodēs Šatu Lorjē viesnīcas 5. stāvā, kur uzturas Kosīgins ar saviem 35 pavadoņiem. Karaliskā kalnu policija un padomju KGB (čeka) rūpīgi apsargāja viesnīcas 5. stāva telpas. Kaut arī būtu novietota bumba, Kosīgins nebūtu cietis, jo bija izlēmis vakariņot ar savu meitu un citiem pavadoņiem viesnīcas pagraba restorānā. Neviens no 350 sēdvietu lielā restorāna viesiem Kosīginu nepazina. Pēc vakariņām Kremļa viesis devās pastaigā.

Sagaidāms, ka padomju premjērs lūgs Trudo pabalstīt krievu ieteikto visas Eiropas drošības konferenci, kur piedalītos arī Kanada un ASV. Kosīgins vienlaicīgi ierosinās Varšavas komūnistu valstu un Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijas (NATO) militāro spēku atcelšanu. 67 g. vecais Kosīgins savā 8 dienu apmeklējumā sagaida arī, ka Kanada palīdzēs noslēgt vienošanos starp lielajām varām par atomieroču, ķīmisko un bakterioloģisko kara ieroču aizliegšanu. Otavas avoti vēsta, ka Kanadas reakcija šiem lūgumiem būs labvēlīga.

Ministru prezidentam Trudo 18. oktobrī piepildījās 52 mūža gadi. Savu dzimšanas dienu viņš pavadīja lielāko daļu Kosīgina sabiedrībā. Starp apsveikuma telegrammām Trudo vienu saņēmis arī no Rietumvācijas kanclera Branta.

„Klusā daba" pašas dabas glezno jumā

Foto: J. L.

Arī Vankuverā būs demonstrācijas

Sakarā ar padomju premjēra Kosīgina ierašanos Kanadas rietumkrastā, arī Vankuveras etniskās grupas jau laikus gatavojās demonstrācijām. Tajās piedalās čechi, slovaki, igauņi, latvieši, lietuvieši, poļi, ungāri, ukraiņi un žīdi. Kopējā akcijā bija aicinātu arī dienvidslavi, studenti un baznīcu organizācijas. 18. oktobrī etnisko grupu pārstāvji ieradās pie Vankuveras pilsētas galvas, lai paskaidrotu viņam demonstrāciju mērķi un lūgt pilsētas galvas atbalstu, „lai Kosīginam nodotu mūsu prasības". 20. oktobrī etnisko grupu pārstāvji bija organizējuši preses konferenci, bet 22. oktobrī Kosīgina sagaidīšanu lidlaukā. 23. oktobrī paredzēta sapulcēšanās teātŗa laukumā, lai dotos kopīgā gājienā uz viesnīcu, kurā Kosīgins vakariņos. Kā jau agrāk ziņots, padomju premjērs no Vankuveras izlidos uz Toronto, bet no turienes atpakaļ uz Maskavu.

Logs uz rietumiem

Zviedru prese pēdējā laikā devusi pārskatus par Pad. savienības rosību Baltijas jūras krastos. Daugava pie Rīgas izbūvēta par ievērojamu tirdzniecības ostu. Kuģi iet ne tikai uz Eiropas ostām, bet arī uz Japānu, Austrāliju un Dienvidameriku. Pie 16 kuģu piestātnēm un ostu noliktavām ripo ceļamkrāni līdz 45 tonnu celtspējām. Bez tam darbojas arī peldoši celtņi, kas spēj pārvietot pat 100 tonnas. Dažādu preču apgrozība Rīgas ostā uzdota pāri trīs miljoniem tonnu gadā.

Kopš no Pad. savienības lielā ejļas vada „Družba" ir izbūvēts atzarojums līdz Ventspilij, pilsētā ir izbūvēta liela eksportosta ar 28 piestātnēm. Dažas pat līdz 11,5 m dziļas, iekārtotas ejļas uzņemšanai tankkuģos. Jau 1969. gadā Ventspils ostā ejļas eksports sasniedzis 13 miljonu tonnu, gandrīz tikpat daudz kā Ļeņingradas ostā.

Milda Korsta Delegāte prezidenta konferencē

Latviešu republikāņu vaditāja, kā arī ASV ārlietu ministrijas padomniecka un Amerikas republikāņu nacionālitāšu padomes politiskās daļas vadītāja Voldemāra Korsta dzīvesbiedre Dr. Milda Korsta saņēmusi prezidenta Niksona ielūgumu būt delegātei Baltā nama konferencē, vecāku gadagājumu pilsoņu stāvokļa apspriešanai.

Konference risināsies no 28. novembŗa līdz 2. decembrim Vašingtonā ar plašu reprezentāciju, ieskaitot medicīniskās, juridiskās un sabiedrisko organizāciju pārstāvju kopsanāksmi, tāpat darbību atsevišķās komisijās specifisku jautājumu apskatei un ieteikumu izstrādāšanai prezidenta programmai vecāku gadagājuma pilsoņu lietā.

Sarunā ar mūsu laikraksta līdzstrādnieku Dr. Milda Korsta izteica cerību, ka latviešu organizācijas un personas viņu informēs par latviešu sabiedrības ieskatiem un vēlmēm šīs konferences apspriešanas jautājumos. Saņemtais ielūgums pierāda, ka tiklab ALAs, kā Amerikas latviešu republikāņu apvienības darbs nav palicis bez ievērības un uzskatāms kā pagodinājums visai latviešu sabiedrībai, izteicās Dr. Milda Korsta. P. A.

KOSIGINAM SAGĀDĀTA „KARSTA" . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

savienībā, ieskaitot padomju žīdus."

Vēl viens starpgadījums notika parlamenta galerijā, kur kāds neidentificēts jaunietis mēģināja atritināt un izkārt plakātu: „Laujiet maniem ļaudīm aizbraukt". Viņu tūlīt aizturēja drošības sargi un klusi aizveda.

Vakarā Kanadas valdības rīkotā oficiālā dinejā parlamenta ēkā Kosīgins ar pavadoņiem ieradās ar 50 minūšu nokavēšanos, nesniedzot par to nekādus paskaidrojumus. Kad Kosīgina motorkada RCMP motociklu pavadībā apstājās pie ēkas sāndurvīm, ne galvenās ieejas, vairāk simt demonstrantu soļoja parlamenta ēkas tuvumā un sauca: „Slepkava! — Miesnieks!" Protesta gājienā bija redzami Čechoslovakijas, Ungārijas un Latvijas karogi. Laikraksta „Toronto Daily Star" ievietotā uzņēmumā bija redzamas latviešu un lietuviešu tautu meitas ar plakātiem. Tumsā prožektora starmeši slīdēja pa apkārtējo ēku logiem, kamēr 50 RCMP, pilsētas policija un privātā tērpti vīri apsargāja Kosīgina viesnīcas durvis, pārtraucot ielā arī satiksmi. Pēc uzbrukuma policija drošību dubultoja.

Ontario provinces policijas pārstāvis izteicās, ka Kosīgina apsardzība Toronto būs „ļoti, ļoti stingra'. Ap 1000 policistu apsargās Maltonas internacionālo lidlauku, Inn on the Park, kur Kosīgins apmetīsies un Ontario Science Centre, kur notiks dineja.

Maskavas ziņās 18. oktobrī pretpadomju demonstrācijas un uzbrukums Kosīginam bija noklusēts, kamēr pārējās ārzemju ziņu aģentūras par to sniedza plašus ziņojumus. Otrā dienā TASS uzbrukumu apzīmēja par „provokātorisku un huliganisku rīcību." Komūnistu partijas laikraksts „Pravda" rakstīja, ka kaimiņu attiekšmes starp Kanadu un Pad. savienību „nav patīkamas dažiem elementiem un viņi nopūlas radīt problēmas, lai kavētu abu valstu attieksmju izveidošanos."

50 rabīnu pie padomju sūtniecības

Kanadas žīdu kongresa priekšsēdis Sidnejs Hariss, kas organizē žīdu demonstrācijas Kosīgina apmeklējuma laikā Toronto, izteicās, ka varmācība ir aizkaroša un kaitīga panākumiem. Otavā pulcējās 4000 žīdu no Toronto un Montrealas, lai piedalītos demonstrācijās pret žīdu apspiešanu Pad. savienībā. Vēl pievienojās 1000 Otavas žīdu un izveda miermīlīgas demonstrācijas, kā beigās rabīni mēģinās iesniegt petīciju Pad. savienības sūtniecībā par reliģisku un kultūrālu brīvības piešķiršanu žīdiem Pad. savienībā un tiesībām emigrēt uz Izraēlu. Policijas ķēdes atturēja 50 rabīnus tuvoties Pad. savienības sūtniecībai. Viņi iesāka dziedāt ebreju dziesmas un lasīja 2 lapas garu vēstuli, kurā lūdza reliģisku un kultūrālu brīvību padomju žīdiem un atcelt aizliegumu emigrēt uz Izraēlu. ASV žīdu aizsardzības līgas priekšsēdi Meiri Kahani aizturēja Montrealas lidlaukā, neļaujot viņam spert kāju uz Kanadas zemes. Imigrācijas ierēdņi paskaidroja, ka viņš neatbilst dažām Kanadas iecejošanas prasībām. Kahani deportēja atpakaļ uz ASV. Arī sešus Kahanes pavadoņus aizsūtīja atpakaļ uz ASV, jo viņi bija iebraukuši Kanadā, lai pievienotos Otavas protestētājiem pret Kosīgina apmeklējumu.

DIVAS KRIEVU FILMAS
(krāsās — angļu valod.)
BRIGHTON KĪNOTEĀTRĪ
127 Roncesvalles Ave.
Tālr. 532-2710.

KHOWANSHCHINA

Slavenā krievu komponista Modest Moussorgsky mūzika un arī moderna komēdija

THE CARNIVAL

No 21. — 26. okt. pl. 7 vak., sestd. un svētd. pl. 5 pēcp. 4 stundu nepārtraukta izprieca. Tikai 1 ieejas biļete par $1.75, $1.25, bērniem $0.50.
Drīzumā: no 28. okt. — 2. nov.
FREDERYK CHOPIN un FRANZ LISZT STORY.
A SONG TO REMEMBER un SONG WITHOUT END, krāsās.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Manitobā 25. oktobrī, kā pirmajā provincē Kanadā, ieviesīs jauno pasta kodas sistēmu. Federālā pasta pakalpojumu departamenta direktors J. G. Fulcs (Fultz) norādījis, ka jauno kodu apzinīgas lietošanas gadījumā departaments varētu samazināt darba spēku par 75 proc., bet pretējā gadījumā par vēstules nosūtīšanu dažu gadu laikā vajadzēs maksāt 26 c. Pagājušajā gadā pasta departaments zaudējis 100 milj. dolaru . . .

☆ Jaundemokratu valdība Manitobā savos centienos „poliklinizēt' Vinipegas Konkordijas slimnīcu iestrēgusi nopietnās nesaskaņās ar slimnīcas 25 ārstiem. Valdība vēloties slimnīcu pārvērst 132 gultu klīnikā, bet ārsti norāda, ka tiem solīta 200 gultu slimnīca un tie pametīšot darbu, ja slimnīcu pārvērtīšot par poliklīniku. Ārstu pretestība vēršas arī pret labklājības biroju, dzimstības kontroles un laulības padomes integrēšanu paredzētajā klīnikā. Provinces veselības ministrs Tupēns apgalvo, ka Manitobas mediķu apvienība valdības nodomus pārpratusi. Valdība vēlas ieviest 20 poliklīnikas un „sociālizēt" visus ārstu palīdzības pakalpojumus.

☆ Pēc starpgadījuma 18. oktobrī Otavā, kad kāds ungāru brīvības cīnītāju organizācijas piederīgais uzbruka Pad. savienības premjēram Kosīginam, viņam un ministru prezidentam Trudo dodoties uz viesnīcu, policija saņēmusi stingrus norādījumus pastiprināt apsardzību, kas arī darīts. Tomēr pavadoņi KGB aģenti pauduši neapmierinātību ar fotografu pulku, reportieriem un padomju viesu apjūsminātājiem, kas spiedušies ap Kosīginu, tā ka apsargiem vajadzējis skriet pa priekšu, atbīdot pūli. Ungāru uzbrucējs Geza Matrai no Toronto, kas ar savu nepārdomāto un neefektīvo rīcību izdarījis lāča pakalpojumu etniskajām grupām Kanadā, aizturēts un apsūdzēts vardarbībā. Viņš ir sociālkredita partijas kandidāts Haiparka iecirknī, Toronto.

—ns

God. tautietes Scarboro!
Gribu ziņot par savas frizētavas 10 gadu pastāvēšanu —

Silva-Renē Hairstylists
2396 Eglinton Ave E.
Iepriekšēja pieteikšanās pa telef. 755-7691
Silvija Vanka
No 12. — 23 oktobrim
Ilgviļņiem 20% atlaide.

Divi kaŗavīri un divas māsas

Brāļu kapos Elka parkā paredzētais dievkalpojums un urnu novietošana stiprā lietus dēļ nenotika, bet to mācītājs V. Rolle vadīja Rotas sarīkojumu zālē. Pāri par 200 dievlūdzēju noklausījās brīvmākslinieces Margas Millares-Grasmanes arpas atskaņoto tautas dziesmu seriju.

Pēc dievkalpojuma visi devās uz Brāļu kapiem, kur altāŗa telpā vēl piestiprinātas divu kaŗavīru piemiņas plāksnes: Vltn. Alfreds Viksne, kritis Vācijā 1945. g. janvārī un ltn. Fricis Baumanis, kritis Latvijā tā paša gada janvārī. Abiem kapa vietas nezināmas. Māc. V. Rolle abu cīnītāju piemiņai teica svētības vārdus. Roka svētījot pacēlās gaisā un vilka krusta zīmi.

Aiz mācītāja stāvēja divas māsas. Viņas nepazina viena otru. Viņas stāvēja katra pie sava brāļa piemiņas zīmes.

Lietus lija un lija. Divas māsas katra savu brāli glabāja savā sirdī — un dobesis raudāja ar viņām.

Austra Vītoliņa

I JANKOVSKIS

REALTOR
87 RONCESVALLES AVE.,
533-8558
717 PAPE AVE., 461-6364

Frankford — gruntsgabali
$3,000 pilna prasītā cena 3 gruntsgabaliem Frankford ciemā - pilsētiņā, kas atrodas 105 jūdzes no Toronto, ziemeļos no Trentonas. 2 bloki no Trentas upes. Labs naudas ieguldījums vai vieta vasarnieka vai pensionāra mājai.

Apbūves gabals
Toronto austrumu Riverdale rajonā pārdodams gruntsgabals. Cena $11,000. Plāni 6 istabu atsevišķi stāvošai mājai.
$2.500 iemaksa mājai ar 16 x 55 pēdu veikala telpu un atsevišķu 3 guļamistabu dzīvokli Dundas — Keele rajonā. Garāža. Prasītā cena $27,900. Viena atklāta obligācija par 9% uz 10 gadiem. Labs ieguldījums.

MĒS MEKLĒJAM
Īres un vieņģimeņu mājas Danforth — Broadview rajonā mūsu grieķu un ķīniešu klientiem. Ja jums šinī rajonā ir īpašums, ko esat nodomājuši tuvākā laikā pārdot, tad lūdzam zvaniet nesaistīgai īpašuma novērtēšanai.

Mūsu klients — latvietis no Vankuveras ar $20,000 iemaksu meklē 4 guļamistabu māju Bloor — Old Mill rajonā. Vēlama dubultgarāža. Lūdzam zvaniet 533-8553.

Pēc solījumiem vēlēšanu laikā.

Dadža karikatūra